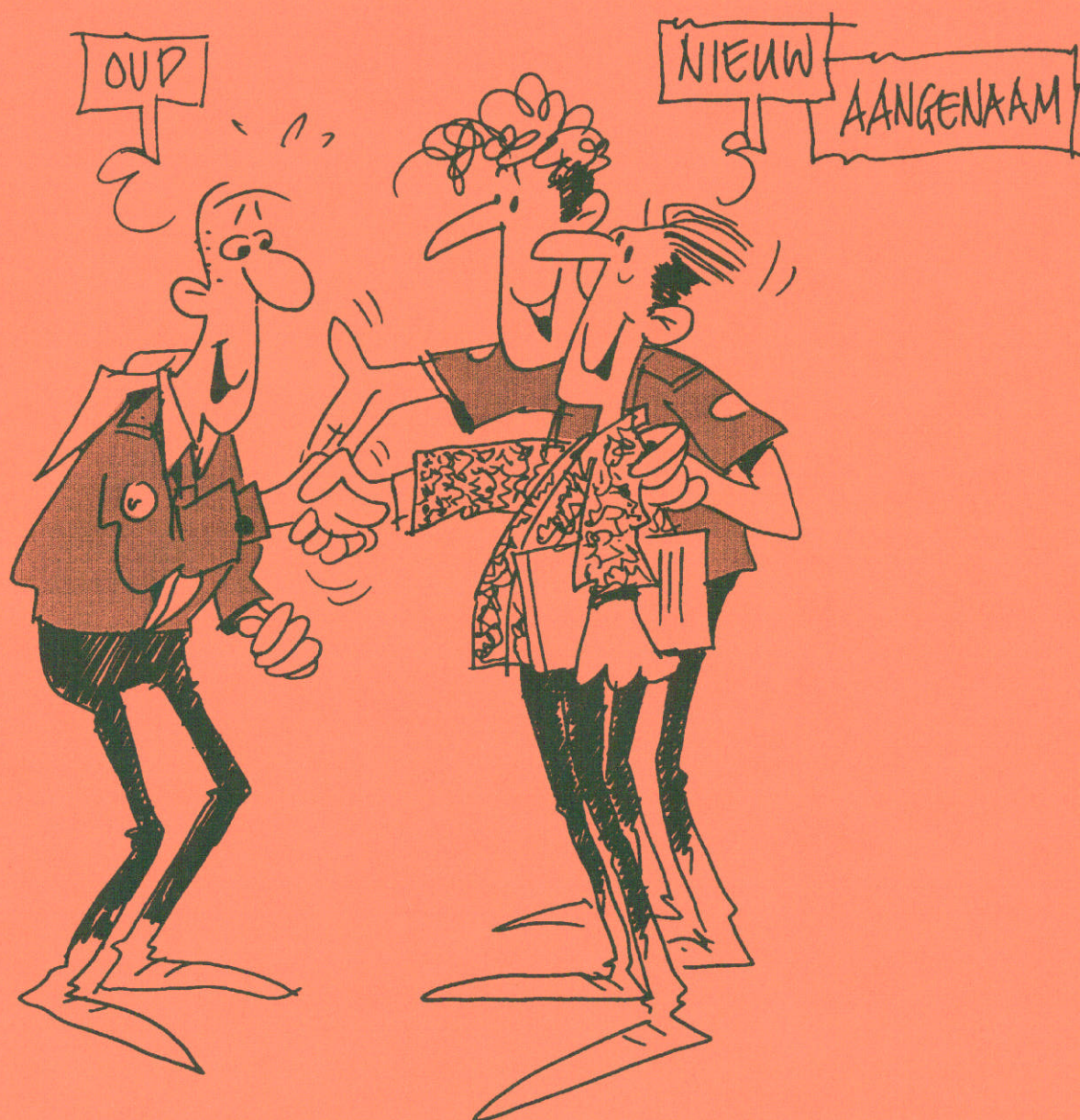

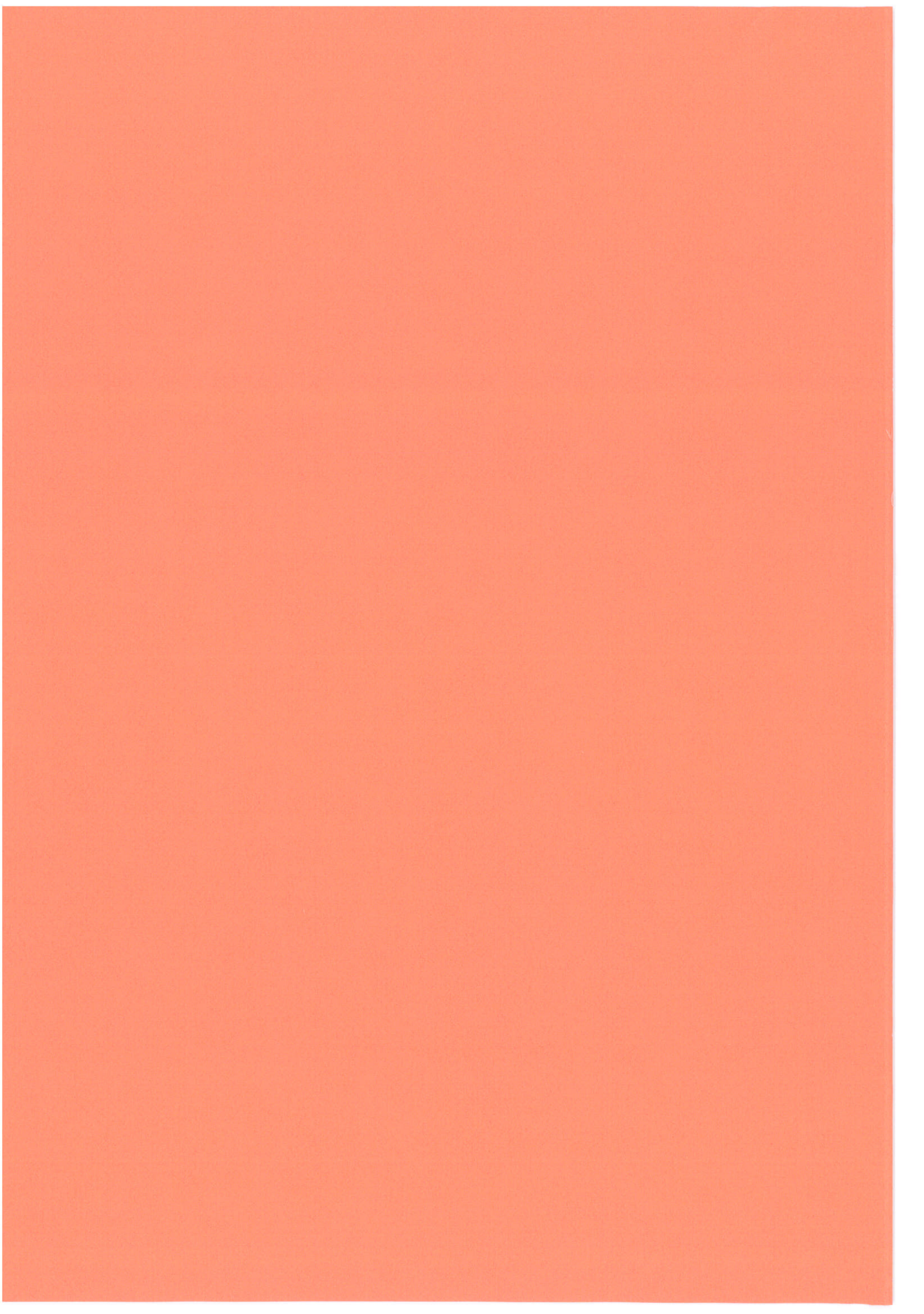
1

BESTUURSWERK BINNEN SCOUTING

INTRODUCTIE

Scouting

INTRODUCTIE

COLOFON

© 1995 Vereniging Scouting Nederland

Uitgave:

Scouting Nederland, Leusden 1997, herziene druk

De modulenreeks Bestuurswerk binnen Scouting is ontwikkeld op basis van het gewestelijke modulenaanbod voor bestuurders. De reeks kwam tot stand in samenwerking met de gewestelijke commissies voor Niet-Direct Leidinggevendend.

Opmerking:

Binnen Scouting Nederland is de structuur aan het veranderen. De districten en gewesten worden omgevormd tot regio's. In deze modulenreeks wordt de nieuwe term 'regio' gebruikt. Maar waar 'regio' staat, kan ook nog 'district' of 'gewest' worden gelezen.

Auteur:

Deze module is geschreven door Annemieke Rutten. Annemieke is binnen Scouting Nederland op vele niveaus actief. Ze is haar Scoutingcarrière begonnen als Akela en werd daarna cursus-stafid van het toenmalige gewest Haagse Randstad. Vervolgens werd ze lid van de landelijke commissie NDLG. In de landelijke commissie Travo hield ze zich vervolgens bezig met de eindtermen van het Scouting 2000-project en met het maken van beleid voor de districten. Als voorzitter van het district Midden Twente kan ze dit beleid nu ook in praktijk brengen. Binnen de unit Training is Annemieke actief in het team Generalisten.

Eindredactie:

Hennie Grol
André Jacobs
Gerben J. Sas

Aan deze module werkten verder mee:

Sjef Hamelers
Jo Heunen
Han Niesten
Martelli van Velthuysen

Illustraties:

Ad Oskam

Vormgeving:

Peter la Roi

Druk:

Drukkerij Centrum, Nijkerk

Deze module is gedrukt op chloorvrij papier.

De omslag van deze module is gemaakt van vijftig procent recycled en ontinkt oud papier en vijftig procent TCF-pulp (100% chloorvrij gebleekt).

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	5
1 Scouting in Nederland	7
1.1 Algemeen	7
1.2 Inleiding	7
1.3 Ontstaan	7
2 Het doel, de visie en het programma-aanbod van Scouting Nederland	9
2.1 Doelstelling	9
2.2 Het Spel van Verkennen	9
2.3 De grondslagen van Scouting Nederland	10
2.4 De spelvisie van Scouting Nederland	11
2.5 De programmamiddelen van Scouting Nederland	12
2.6 Het programma-aanbod van Scouting Nederland	14
2.6.1 Het Beverprogramma	15
2.6.2 Het Welpen-, Kabouter- en Estaprogramma	16
2.6.3 Het Scoutsprogramma	18
2.6.4 Het Explorerprogramma	19
2.6.5 Het Jongerentakprogramma	20
3 Besturen in Scouting	21
3.1 Algemeen	21
3.2 De organisatie	21
3.3 Besturen binnen de groep	23
3.3.1 Het groepsbestuur	23
3.3.2 Het (groeps)stichtingsbestuur	24
3.4 Besturen binnen de regio	25
3.4.1 Het regiobestuur	26
3.4.2 Het regioteam	26
3.4.3 De leden van de Landelijke Raad	27
3.4.4 De admiraliteit	27
3.4.5 Het gewestelijk niveau	28
3.5 Het landelijk niveau	28
4 Ondersteuning	31
4.1 Algemeen	31
4.2 De trainingsroute voor Direct Leidinggevend	32
4.2.1 De introductieperiode	34
4.2.2 De basisperiode	34
4.2.3 De vervolperiode	35
4.3 De trainingsroute voor bestuurders	37
4.3.1 De introductieperiode	38
4.3.2 De basisperiode	38
4.3.3 De vervolperiode	38
4.4 Overzicht hulpmiddelen	40

Bijlage Verklarende woordenlijst	41
Maatwerk voor bestuurders binnen Scouting	43

INLEIDING

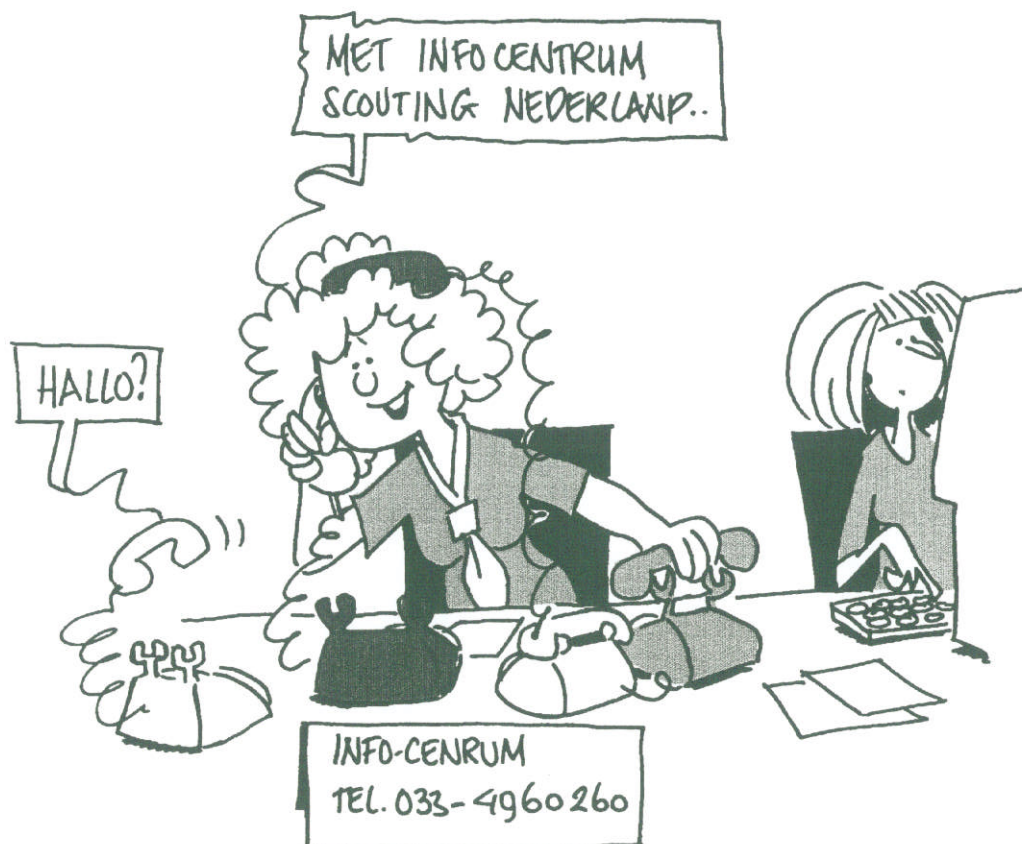
Voor je ligt de brochure Introductie, die deel uitmaakt van de modulenreeks Bestuurswerk binnen Scouting. Deze reeks bestaat sinds 1995 en wordt voortdurend uitgebreid. Deze brochure is een herziene druk van de eerste uitgave. In deze herdruk zijn de resultaten van een lezersonderzoek, de regiovorming en de nieuwste ontwikkelingen binnen Scouting Nederland verwerkt.

In eerste instantie is de module Introductie geschreven voor de bestuurders bij Scouting, voor wie Scouting Nederland een nieuwe organisatie is.

De module is echter ook bedoeld voor bestuurders die de vereniging kennen als jeugd- of kaderlid, maar nog niet in het bezit zijn van een (basis)erkenning. Deze module is met name geschreven voor bestuursleden op groepsniveau. De taken en functies zijn met een kleine aanpassing echter ook toepasbaar op het regio- en landelijk niveau.

Na het lezen van deze introductiemodule en het volgen van een introductietraining voor nieuwe bestuurders, heb je voldoende houvast om deel te nemen aan één van de drie basismodulen: Besturen, Begeleiden of Organiseren. Meer informatie over de inhoud van deze modulen vind je in paragraaf 4.3.

Deze module biedt (basis)informatie over onder andere de doelstelling en spelvisie, de historie en het programma-aanbod. Je maakt kennis met de Vereniging Scouting Nederland. Aan de orde komen verder de structuur, de organisatie en je functie en taak als bestuurder.

In de module Introductie vind je alle voor jouw relevante informatie. Meer uitgebreide informatie vind je in het Scouting Vademecum. Dit is een uitgave van Scouting Nederland waarin alle uiteenlopende facetten van de vereniging beschreven staan. En ten slotte is er nog het Huishoudelijk Reglement.

1 SCOUTING IN NEDERLAND

1.1 ALGEMEEN

iedereen is welkom

Scouting verveelt nooit! Elke week samen een nieuwe uitdaging aangaan. Weg van huis: theorie is prachtig, maar de praktijk is toevallig veel leuker! Scouting is één van de leukste, meest afwisselende vormen van vrijetijdsbesteding voor jeugd, jongeren en (Niet-) Direct Leidinggevend. Iedereen vanaf zes jaar kan bij Scouting terecht. Je geloof, huidskleur of afkomst doen er niet toe. Ook een handicap hoeft je niet tegen te houden om een actieve Scout te worden. Echt iedereen is welkom bij één van de vijftienhonderd Scoutinggroepen in Nederland. Voor al die groepen zijn leiders en leidsters nodig, de Direct Leidinggevend (DLG), maar natuurlijk ook een bestuur.

1.2 INLEIDING

volop mogelijkheden

Ruim 100.000 jongens en meisjes in ons land zijn lid van Scouting Nederland. Samen met ruim 15.000 kaderleden en 10.000 bestuurders vormen zij de grootste jeugd- en jongerenvereniging van ons land. Een afwisselende en plezierige vrijetijdsbesteding, dat is wat Scouting te bieden heeft. Maar Scouting is meer: naarmate je als jeugdlid ouder wordt en je langer bij Scouting bent, neemt je zelfstandigheid toe; de begeleiding kan daardoor dus afnemen. In het Scoutingprogramma zitten volop mogelijkheden. Scouting is dus niet alleen heel leuk, maar je leert er ook nog een boel. Goed samenwerken bijvoorbeeld, of leiding geven.

1.3 ONTSTAAN

Scouting-historie

Het programma dat Scouting biedt, is oorspronkelijk gebaseerd op de ideeën van de Engelsman Baden-Powell.

In 1903 kopen vele jongens in Engeland zijn boek *Aids to Scouting*, bestemd voor verspieders in het leger. Zij spelen als B.P.-Scouts een spel. Toen Baden-Powell dit in de gaten kreeg, begon hij aan het schrijven van *Scouting for Boys*, dat geheel was aangepast aan dit spel. Tijdens het schrijven van dit boek, in augustus 1907, neemt Baden-Powell de proef op de som en houdt hij met 21 jongens een kamp op Brownsea Island aan de Engelse zuidkust. Na de publicatie in 1908, wordt *Scouting for Boys* een overrompelende bestseller.

In 1910 worden in Nederland op verschillende plaatsen voorbereidingen getroffen om met het Spel van Verkennen te kunnen beginnen. In datzelfde jaar wordt in Londen begonnen met Scouting voor meisjes. Baden-Powell maakt vele reizen en stimuleert de start van Scouting in alle vijf de werelddelen.

In 1937 wordt de vijfde Wereld Jamboree gehouden in Vogelenzang-Bloemendaal. Koningin Wilhelmina opent het kamp, waaraan 27.000 Scouts uit 54 landen deelnemen. Baden-Powell neemt daar op 80-jarige leeftijd afscheid met de woorden: 'Laat de wereld een beetje beter achter dan zoals je hem gevonden hebt.'

Na de Duitse inval in Nederland in mei 1940 blijven de Padvind(st)ers- en Verkennerverenigingen ondergronds zo goed als het gaat functioneren.

Officieel was Scouting verboden. Activiteiten buiten waren daardoor niet of nagenoeg niet meer mogelijk. Na de bevrijding van Nederland in mei 1945 blijkt dat de Padvind(st)ers- en Verkennerverenigingen nog springlevend zijn. Er wordt zelfs een vierde loot toegevoegd aan de Scoutingstam: de Nederlandse Gidsen Beweging (Katholieke

Gidsen). De andere drie waren: Vereniging de Nederlandse Padvinders (N.P.V.), het Nederlandse Padvindsters Gilde (N.P.G.) en de Katholieke Verkenner (K.V.).

Op 30 januari 1968 word de federatie Scouting Nederland opgericht. Dit is de eerste stap op een weg, die vijf jaar later in een fusie zou eindigen. Op 6 januari 1973 is de Vereniging Scouting Nederland een feit.

Op 18 oktober 1980 wordt in Leusden het nieuwe Landelijk Bureau van Scouting Nederland geopend. Hier werken beroepskrachten en vrijwilligers samen om in overleg met de regio's het landelijk beleid voor te bereiden en uit te voeren. Nieuwe activiteiten worden hier ontwikkeld en de dienstverlening aan de leden (zoals trainingen, programma-ontwikkeling en voorlichting) vindt van hieruit plaats.

In 1985 start Scouting Nederland - na goede ervaringen in het buitenland - met een nieuwe speltak: de Bevers. Scouting Nederland viert feest, omdat het 75 jaar geleden is, dat het Spel van Verkennen in Nederland is begonnen.

In 1991 vindt de introductie plaats van een nieuw spelaanbod voor Scouting Nederland: Scouting 2000. Onderdeel hiervan is een programma-aanbod voor een gemengde speltak van jongens en meisjes van 8-11 jaar: de Esta's. Ook voor Scouts en Explorers wordt een nieuw spelaanbod geïntroduceerd. In hoofdstuk 2 komen we hierop terug.

In augustus 1995 organiseerde Scouting Nederland de achttiende Wereld Jamboree in Dronten. Bijna 40.000 Scouts van over de hele wereld zijn hierbij aanwezig geweest. Wereldwijd telt Scouting 24.000.000 leden.

De folder Scouting in Kort Bestek geeft je een indruk van Scouting in Nederland. Deze folder is te bestellen bij het Infocentrum van Scouting Nederland, waar onze medewerkers op elke Scoutingvraag een antwoord weten of zoeken. Het telefoonnummer van het Infocentrum is: 033-960260.

2 DOEL/VISIE/PROGRAMMA- AANBOD

2.1 DOELSTELLING

'Scouting Nederland wil het Scoutingprogramma in Nederland bevorderen op grondslag van de ideeën van Lord Baden-Powell om daarmee een plezierige beleving van de vrije tijd te bieden aan meisjes en jongens, waardoor een bijdrage wordt geleverd aan de vorming van hun persoonlijkheid'.

Of we deze doelstelling halen, hangt voor het overgrote deel af van de inzet en houding van de leiding en het scheppen van de voorwaarden ervoor door het bestuur.

2.2 HET SPEL VAN VERKENNEN

In de doelstelling, zoals hierboven beschreven, komt duidelijk naar voren, dat het gaat om een plezierige beleving van de vrije tijd en om de ontwikkeling van het Scoutinglid. Het spel of spelend bezig zijn, staan hierbij centraal.

Spelen is iets wezenlijks voor de mens. Het spel neemt in het gehele menselijke leven een belangrijke plaats in. Hierbij wordt geen voorbehoud gemaakt voor enige leeftijdsfase. Niet alleen kinderen, maar ook volwassenen kunnen spelend bezig zijn (spelen met materiaal, woorden, gedachten enzovoort). Het spelend bezig zijn, zal in elke leeftijdsgroep van Scouting echter anders worden beleefd.

spel is belangrijk

In het spel kan de mens zich ontspannen, nieuwe dingen ontdekken, anderen leren kennen, zichzelf ontdekken, krachten meten en met anderen leren omgaan. Er wordt een beroep gedaan op de fantasie en creativiteit. In dit spel moet voldoende ruimte zijn voor het beleven en ontdekken van de eigen identiteit.

Scouting is voor jeugd en jongeren een speelplaats om zichzelf te ontwikkelen. Je zou kunnen zeggen dat je met spelen in staat bent de wereld even naar je eigen hand te zetten. Daardoor ben je in staat die wereld en jezelf beter te begrijpen.

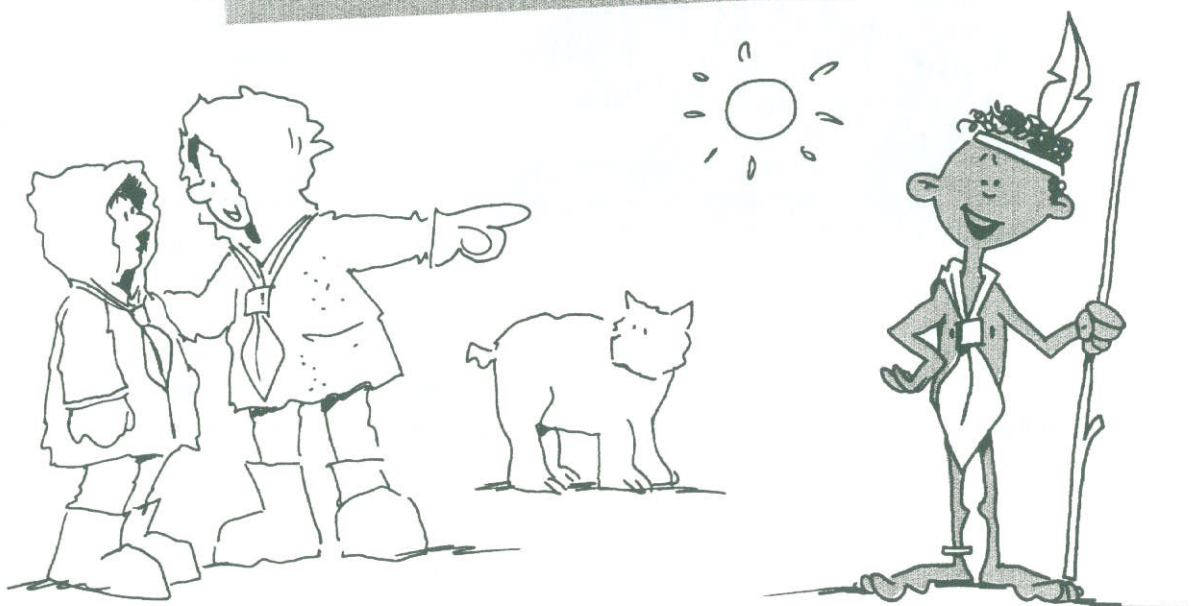
2.3 DE GRONDSLAGEN VAN SCOUTING NEDERLAND

De ideeën van Baden-Powell

ideeën BP waardevol

De ideeën van Baden-Powell verdienen nog altijd onze aandacht. Vertaald naar deze tijd en aangepast aan de actuele situatie bewijzen ze ook nu nog hun waarde. Baden-Powell had de volgende ideeën:

- **Ontplooiing en ontwikkeling** van het individu. Hierbij gaan we uit van het kind, dat zichzelf en de wereld om zich heen moet ontdekken;
- **Groeiende zelfstandigheid** en daarmee gepaard gaande **afnemende (bege)leiding**. Het accent ligt hierbij op samenspel, uitgedrukt in gezamenlijke activiteiten. Er is natuurlijk ook ruimte voor individuele activiteiten;
- **Wet en belofte**, dit is de richtlijn voor hoe we binnen Scouting met elkaar omgaan;
- **Kleine groepjes** spelen een belangrijke rol bij de uitvoering van activiteiten;
- **Veelzijdige activiteiten** zijn het kenmerk van de Scoutingprogramma's, die zijn afgestemd op de leeftijdsfase;
- **Hulpbereidheid en hulpvaardigheid**, Scouting wil dat door activiteiten bevorderen;
- **Buitenleven**, Scouting is geïnspireerd op en door het buitenleven en de omgeving;
- **Internationale verbondenheid**, Scouting vind je over de gehele wereld in 122 landen met 24 miljoen leden.

De richtlijnen van de WAGGGS en van de WOSM

Deze twee internationale organisaties, waar Scouting Nederland lid van is, hebben een wereldbureau. Dat van de WAGGGS (World Association of Girl Guides and Girl Scouts) staat in Londen. In Genève vind je het wereldbureau van de WOSM (World Organization of the Scout Movement).

De internationale verbondenheid wordt als zeer fundamenteel en waardevol beschouwd, vooral voor de uitwisseling van meningen en ideeën over het Scoutingprogramma. Door bijeenkomsten, kampen, conferenties en trainingen, kunnen jeugdleden en leidinggevenden van verschillende nationaliteiten met elkaar in contact komen.

De Verklaring van de Rechten van het Kind

De Verklaring van de Rechten van het Kind, zoals aangenomen door de Verenigde Naties, vormt een grondslag voor Scouting Nederland. De kernpunten van deze verklaring zijn:

- Ontwikkeling en ontplooiing van het kind in vrijheid;
- Het belang van het kind staat voorop;
- Het kind moet beschermd worden tegen onderscheid naar geloof, ras of anders zijn.

betere toekomst

Scouting wil een bijdrage leveren aan een betere toekomst, waarin mensen respect hebben voor elkaar en voor de omgeving waarin zij leven. Het aanbod is afgestemd op het leeftijdseigene van kinderen. Kenmerkend voor het Scoutingprogramma is het vrije spel met veel activiteiten en met aandacht voor de eigen omgeving. Iedereen is welkom bij Scouting. Ieder kind kan er samen met leeftijdsgenoten avonturen beleven en krijgt er talloze vrienden en vriendinnen bij.

2.4 DE SPELVISIE VAN SCOUTING NEDERLAND

De spelvisie van Scouting Nederland is gebaseerd op de grondslagen van het Spel van Verkennen van Baden-Powell. De spelvisie is vastgelegd in de omschrijving van het Scoutingprogramma. Scouting is:

- Een vorm van jeugd- en jongerenwerk;
- Waarin jongens en/of meisjes samen;
- Met groeiende zelfstandigheid en daarmee gepaard gaande afnemende (bege)leiding;
- Met een bepaalde spelcode;
- Geïnspireerd op en door het buitenleven;
- De mogelijkheden van zichzelf en de wereld gaan ontdekken, door een keuze te maken uit diverse activiteiten, waarin zij op hun leeftijd plezier hebben.

Het Scoutingprogramma is het middel van Scouting Nederland om haar doelstelling te bereiken. Voor elke leeftijdsgroep biedt Scouting Nederland dan ook een aangepast programma aan.

De 'Scoutingroute' ziet er als volgt uit:

• 6 tot 8 jaar	: Bevers;
• 8 tot 11 jaar	: Welpen, Esta's, Kabouters;
• 11 tot 14 jaar	: Scouts;
• 14 tot 17 jaar	: Explorers;
• 17-21/23 jaar	: Jongerentak of bij de leiding.

2.5 DE PROGRAMMAMIDDELEN VAN SCOUTING NEDERLAND

Jongens en meisjes samen

Elke speltak (Bevers, Welpen, Kabouters, Esta's enzovoort) van Scouting, vormt een vaste groep. Om dit te onderstrepen, is er voor iedere jongen of meisje een duidelijk moment van toetreding: de installatie. De wet en het uitspreken van de belofte of het onderschrijven van de bereid- of de beginselverklaring vormen een onderdeel van de installatieceremonie.

installatie

In de speltak worden de activiteiten gezamenlijk gedaan. Het samen zijn en het samen doen zijn belangrijke kenmerken. Door het omgaan met anderen, leren kinderen zichzelf beter kennen. Gezamenlijk kunnen ze meer beleven en kunnen ze grote activiteiten ondernemen. Binnen de speltak heeft ieder individu zijn eigen plaats en ruimte.

Bij Scouting wordt de groepsbeleving onder andere gestimuleerd door het gebruik van ceremoniën. Ook het uniform kan in dit kader geplaatst worden, het verhoogt het wijgevoel en is tevens een middel om de herkenbaarheid als vereniging te bevorderen.

ceremoniën en uniform

Een leeftijdsgroep, zoals hierboven vermeld in de

subgroepsystemen

Scoutingroute, is verdeeld in subgroepen (van ongeveer zes leden) bij de spel-takken van 8-14 jaar. Door middel van het subgroepsysteem krijgen samen-werking en de ontplooiing/ontwikkeling van het individu grote kans van slagen. De mate waarin en de wijze waarop met dit systeem gewerkt wordt, is afhan-kelijk van de leeftijdsgroep. Vooral bij de Scouts zijn de subgroepen van door-slaggevend belang. Bij de Explorers en de Jongerentak zijn er geen subgroep-en meer.

Met groeiende zelfstandigheid en een daarmee gepaard gaande afnemen-de (bege)leiding

Dit pedagogische idee van Scouting Nederland krijgt de vol-gende uitwerking. Bij de jongste leeftijds-groepen is er nog dui-delijk sprake van lei-ding, iets dat aansluit bij de behoeften van de jeugd van die leeftijd.

Toch kunnen de jongste Scoutingleden een stukje verantwoordelijkheid dragen voor de goede gang van zaken. Bij de Scouts is er al veel meer inbreng door de leden en krijgt de zelfstandigheid vorm door eigen verantwoorde-lijkheden. De Scouts denken bijvoorbeeld zelf mee bij het programmeren.

Bij de Explorers is er sprake van begeleiding; de begeleider adviseert en helpt de Explorers bij het zelf verzinnen, voorbereiden en uitvoeren van program-ma's.

De oudste leeftijdsgroep, de Jongerentak, kent geen leid(st)ers en de leden zijn dus geheel zelfstandig. Vanzelfsprekend kunnen ze wel hulp en advies vragen aan anderen, bijvoorbeeld aan de stamadviseur.

Met een bepaalde spelcode

Scouting wil een plezierige besteding van de vrije tijd bieden. Dit betekent dat iedereen er ook werkelijk plezier aan moet beleven. Wanneer iedereen probeert zich te houden aan de gezamenlijk gemaakte afspraken (zo moeten wet en belofte gezien worden) en iedereen open en eerlijk met elkaar omgaat, elkaar respecteert en accepteert, zal ook het spel plezierig zijn.

Geïnspireerd op en door het buitenleven

De natuur neemt binnen Scouting een belangrijke plaats in. Het leven van plan-ten en dieren wordt veel in de programma's verwerkt. Maar meer nog is buiten-leven: zelf in de natuur zijn en de wonderen ervan ervaren.

groeïende zelfstandigheid

afspraken

natuur en milieu

Buitenleven is met weinig hulpmiddelen in de natuur verblijven. Het buitenleven nodigt uit tot ontdekken en er op uit trekken. Buitenleven is ook zorg voor de natuur, voor het milieu. En deze zorg wordt steeds belangrijker en noodzakelijker. Verder krijgt het begrip buitenleven in Scouting een bredere inhoud door de ingrijpende veranderingen in de maatschappij. Bijvoorbeeld door milieubewust(er) bezig te zijn.

De mogelijkheden van zichzelf en de wereld gaan ontdekken

De Scoutingprogramma's bieden steeds nieuwe uitdagingen en mogelijkheden om jezelf te ontwikkelen. Hoe ouder de leden worden, hoe groter de wereld wordt, die je kan ontdekken.

*internationale
verbondenheid*

Het internationale aspect van Scouting biedt mogelijkheden voor het bezoeken van andere landen en het leggen van contacten met andere volken en culturen. Hiermee kan een beter begrip voor elkaar ontstaan en dragen we bij aan de wereldvrede. Maar ook binnen ons eigen land is het belangrijk kennis te maken en contacten te leggen met allochtonen en hun culturen. Zo kunnen we 'Een Scout respecteert zichzelf en anderen' concreet vorm geven.

Door een keuze te maken uit diverse activiteiten, waarin ze op hun leeftijd plezier hebben

Scouting is geen activiteit, die zonder meer door de volwassenen wordt aangeleerd en geleid zonder dat de jeugdleden daar invloed op hebben. Bij alle spelstukken van Scouting moet voldoende ruimte zijn voor, en ruimschoots aandacht worden besteed aan de inbreng van de jeugdleden.

inbreng van leden

De mate waarin en de manier waarop jeugdleden en leiding samen de programma's maken, hangt weer af van de leeftijdsgroep. De veelzijdige activiteiten binnen Scouting worden gestimuleerd door het hanteren van interesse- of activiteitengebieden en vaardigheidsinsignes. Dat Scoutingleden plezier hebben is belangrijk, maar er zijn toch ook minder plezierige activiteiten die moeten gebeuren om dat plezier mogelijk te maken. Van jongs af aan zullen Scoutingleden ervaren dat corvee, onderhoud, acties en hulpbereidheid zaken zijn, die erbij horen.

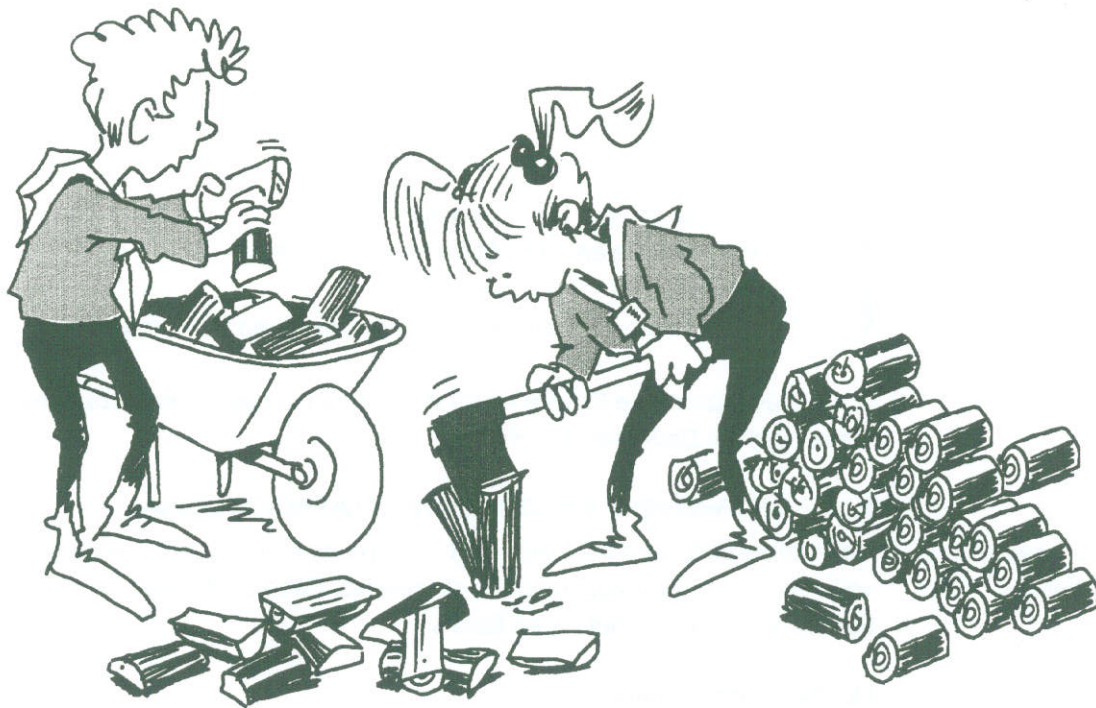
2.6 HET PROGRAMMA-AANBOD VAN SCOUTING NEDERLAND

gouden formule

Het Scoutingprogramma kent een 'gouden formule', zo luidde de ondertitel voor de nieuwe speltakbrochures en de brochure voor bestuurders van Scouting Nederland.

Naarmate je ouder wordt als jeugdlid, neemt je zelfstandigheid toe en de (bege)leiding af. Een formule die al vanaf het begin van Scouting wordt gehanteerd en uitstekend werkt. Scouting is dus niet alleen maar leuk, maar je leert er ook heel veel. Goed samenwerken bijvoorbeeld. Spelen binnen Scouting doe je eigenlijk nooit alleen: de kracht zit 'm in het samenspel.

We bespreken nu de vijf leeftijdsgebonden Scoutingprogramma's.

Beverprogramma en - hulpmiddelen

2.6.1 HET BEVERPROGRAMMA

Waar draait het om bij de Bevers, onze jongste leeftijdsgroep? Bevers zijn kinderen van 6-8 jaar, die spelen in de wereld van Lange Doener. Lange Doener woont in Huize Hotsjietonia; als hij thuis is, hangt de vlag uit. De kinderen weten dan, dat ze welkom zijn. En dat betekent feest! Er wordt getekend, geschilderd, geknutseld en naar verhalen geluisterd. Lange Doener is fantasierijk, vindingrijk en ondernemend. Hij woont in Huize Hotsjietonia met Hippe Springveer, Lappezak, Pompedomp, Frederik Scheuremaar, Ssst en het Beestenspul.

In de Beverspelmap staan twintig themaverhalen over de wereld van Lange Doener. Deze verhalen zijn de basis voor de wekelijkse programma's. Alle zaken die bij de leeftijd van de Bevers horen (interessegebieden), zijn er in vertegenwoordigd.

Bij de Bevers gaat het spel uit van vier *interessegebieden*:

- Sport en spel;
- Expressie en creativiteit;
- Buitenleven;
- Stille momenten.

De leiding van de Beverkolonie verzorgt de programma's voor de bijeenkomsten. Van de leiding wordt gevraagd dat zij flexibel met het programma omgaat, zodat kan worden ingespeeld op de concrete behoeften van de kinderen op een bepaald moment. De nadruk ligt op vrij spelen. Wat je van te voren hebt bedacht en gepland, kan tijdens het spelen toch een andere wending nemen. De kunst is daarmee goed om te gaan. Een programma met Bevers vereist een goed improvisatievermogen van de leiding.

De logeerpartij van de Bevers bestaat maximaal uit 24 uur logeren in het eigen clubhuis.

De *hulpmiddelen* voor de leiding zijn:

- De spelmap (delen 1 t/m 5) met snuffelbladen;
- Het Beverboek;
- De Wereld van Lange Doener, Spetterfestijn en Bevermanieren.

In de speltakbrochure Bevers en de Wereld van Lange Doener staat meer informatie over het Beverprogramma.

2.6.2 HET WELPEN-, KABOUTER- EN ESTAPROGRAMMA

De leeftijdsgroep van 8-11 jaar kent drie speltakken. Eén voor jongens, één voor meisjes en één voor jongens en meisjes. Deze speltakken heten respectievelijk Welpen, Kabouters en Esta's.

Het Welpenprogramma

De Welpen zijn eigenlijk jonge wolven. Elke week gaan ze in hun vacht (het uniform) naar het hordehol, waar ze onder leiding van de oude wijze wolf (Akela) op jacht gaan of luisteren naar de verhalen uit de jungle. De avonturen zijn gebaseerd op het klassieke verhaal van Rudyard Kipling: Het Jungleboek, dat in de verfilming van Walt Disney nog altijd een van de meest populaire kinderfilms is, wordt nog regelmatig in de bioscopen gedraaid.

Het verhaal gaat over het jongetje Mowgli, dat in de wildernis terecht komt en wordt opgenomen door een wolvenhorde. Behalve Akela zijn er Baloe de bruine beer, Baghera de zwarte panter en nog vele andere dieren. De leid(st)ersnamen, de liedjes, de aankleding van de nesthoeken en andere specifieke zaken dragen de rimboesfeer uit.

De Welpen krijgen zoveel mogelijk inbreng in de uitvoering van het programma. Het Jungleverhaal nodigt uit tot het ondernemen van activiteiten. Programma's maken voor kinderen van 8 tot 11 betekent dingen aan de orde laten komen, die kinderen op die leeftijd aanspreken.

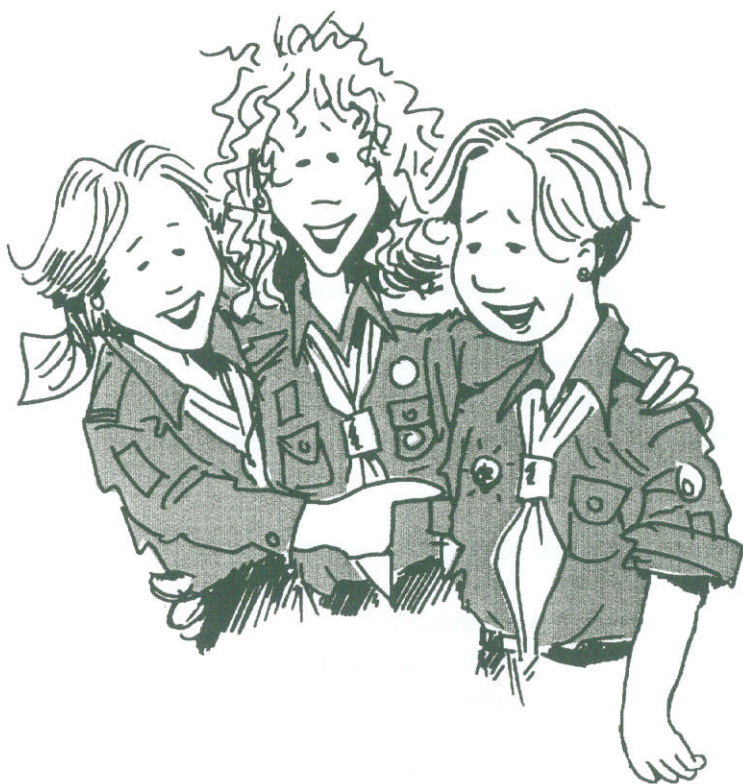
Het Welpenspel kent vijf *speelvelden*:

- Buitenleven (natuur);
- Ontdekken (exploratie);
- Tot je dienst (dienstvaardigheid/-bereidheid);
- Laat zien wie je bent (expressie);
- Sport en spel.

De *hulpmiddelen* bij het Welpenspel zijn onder andere:

- Het Rimboeboek en de daarbij behorende begeleidingsmap;
- De Jachtgebieden;
- De spelmappen;
- Het handboek voor de Welpenleiding;
- Het insignepakket en -boekje.

Voor meer informatie over de Welpen is er de speltakbrochure Welpen Spelen in de Rimboe.

Het Kabouterprogramma

Kabouters zijn meestal meisjes. Elke week spelen zij in het fantasieland Bambilië, een land dat werd ontdekt door een verhalen-schrijver. De bevolking van Bambilië bestaat uit Kabouters. Er zijn zeventien plaatsen in Bambilië, die worden beschreven in het Bamboek. Daarnaast zijn er nog heel wat open plekken waar steden en dorpen gebouwd kunnen worden, of waar al dorpen zijn, die nog niet eerder werden ontdekt. De fantasie speelt hierin natuurlijk een belangrijke rol.

In Bambilië is alles mogelijk. Er zijn Onbekende Heuvels en Ruige Verten, die zelf moeten worden ingevuld. Zo maakt elke Kabouterkring haar eigen Bambilië, aangepast aan de situatie en de mogelijk-

heden. Bambilië is nooit af en altijd in beweging.

Bambilië betekent pret, avontuur en vooral ook een beetje geheimzinnigheid en dat is precies wat meisjes van 8-11 jaar aanspreekt. De leid(st)ersnamen zijn afgeleid van een plaats of streek in Bambilië, zoals bijvoorbeeld Driemke, Rado, Reske, Ando. Het programma voor de Kabouters is zo opgezet, dat ieder kind er zoveel mogelijk in kan vinden.

Het Kabouterspel kent vijf *speelvelden*:

- Buitenleven (natuur);
- Ontdekken (exploratie);
- Tot je dienst (dienstvaardigheid/-bereidheid);
- Laat zien wie je bent (expressie);
- Sport en spel.

De *hulpmiddelen* bij het Kabouterspel zijn:

- Het Bamboek en de daarbij behorende begeleidingsmap;
- De verhalenboeken;
- De spelplannen;
- Het handboek voor de Kabouterleiding;
- Het insigne pakket en -boekje.

In de speltakbrochure *Kabouters Spelen in Bambilië* staat meer informatie over de Kabouters.

Het Estaprogramma

Het Land van Esta is het land van de onbegrensde mogelijkheden. Je komt er door mee te gaan met het Kind met de Hoge Hoed, dat de geheimzinnige toegang kent tot het Land van Esta. Je gaat gezamenlijk op reis. In het fantasieland geldt de regel 'Wat je draagt, dat ben je'. Zo kunnen de Esta's de

meest uiteenlopende avonturen beleven. Met de fantasie van de kinderen en de leiding, wordt er gedurende een aantal weken in een bepaald thema gespeeld en wordt de fantasie werkelijkheid.

De kinderboekenschrijfster Simone Schell schreef het spannende boek 't Kind met de Hoge Hoed, dat dient als basisidee voor het programma van de Esta's. Het programma is ontwikkeld voor jongens en meisjes samen. Naast het Kind met de Hoge Hoed zijn er de themafiguren Jeroen, Deng en Hilde Rozemarijn, die eindeloos veel avonturen beleven met als rode draad: 'Wat je draagt dat ben je...'

Al de belevenissen van het Estaspel zijn terug te vinden in de twaalf *activiteitengebieden*:

- Muziek en toneel;
- Sport en spel;
- Communicatie;
- Scouting;
- Uitvindingen;
- Andere wereld;
- Handigheid;
- Milieu en natuur;
- Eten;
- Veilig en gezond;
- Geven en nemen;
- Avontuur.

De *hulpmiddelen* voor het land van Esta zijn:

- Het handboek voor de Estaleiding;
- Het Doeboek voor Esta's;
- 't Kind met de Hoge Hoed.

Voor meer informatie over de Esta's is er de speltakbrochure Esta's Spelen in het Land van Esta.

2.6.3 HET SCOUTSPROGRAMMA

De Scouts vormen de leeftijdsgroep 11-14 jaar. Scouts kunnen behoren tot een land-, water- of luchtgroep. Binnen de Scouts is er een onderverdeling naar speltakken zoals de Padvindsters en Luchtverkenneren. Het spel speelt zich niet meer af in de fantasiewereld van Welpen, Kabouters of Esta's, maar staat middenin de 'echte' wereld.

De eerste tijd bij de Scouts maken de kinderen kennis met het Scoutsprogramma. Ze ontdekken dan dat er erg veel mogelijk is.

Centraal in het Scoutsprogramma staan de veertien verschillende *activiteitengebieden*:

- Scouting;
- Sport en spel;
- Veiligheid;
- Kanoën en roeien;
- Zeilen;
- Kamperen;
- Pionieren/schiemannen;
- Expressie;
- Lucht- en ruimtevaart;
- Vliegen;
- Natuur en milieu;
- Samenleving;
- Zwerven/navigatie;
- Koken.

Explorerprogramma en -hulpmiddelen

Op elk gebied zijn er kennismakingsactiviteiten en basisvaardigheden: de startactiviteiten. Door deze onder de knie te krijgen, kunnen al snel een aantal activiteiten worden ondernomen die eigenlijk alleen maar bij Scouting mogelijk zijn. Belangrijk is het werken in teamverband.

De Scouts leren op die manier de verschillende eigenschappen en ervaringen van de leden van de ploeg benutten. En ervaren Scouts kunnen anderen helpen bij het aanleren van nieuwe vaardigheden.

De hulpmiddelen voor de Scouts zijn onder andere:

- Het handboek voor de Scoutsleiding;
- Het werkboek voor de Scouts;
- Het zakboekje voor de Scouts;
- De ideeënboeken.

In de speltakbrochure Scouts Zijn Actief op Vele Gebieden staat meer informatie over de Scouts.

2.6.4 HET EXPLORERPROGRAMMA

Jongens en meisjes van 14-17 jaar heten bij Scouting Explorers. Meisjes worden ook wel Sherpa's genoemd en jongens Rowans. Matrozen ter Wilde Vaart is de benaming van explorers-op-het-water. Een Astronaut is lid van een luchtgroep.

De wereld van de Explorers gaat veel verder dan het eigen groepshuis; zij gaan met elkaar letterlijk de wereld ontdekken. De Explorers bepalen zelf hoe hun activiteiten er uit zullen zien; net als bij de Scouts is ook hier een aanbod van start- en vervolgvactiteiten.

Er zijn veertig voorbeeld-startactiviteiten: van actief in het milieu tot zelfverdediging. Ze staan beschreven in één van de Explorerhandboeken, het Actiekatern. Het aanbod van activiteiten is net zo veelzijdig als de wereld zelf.

Voor de Explorers zijn er zes activiteitengebieden:

- Sport en spel;
- Maatschappij en samenleving;
- Omgeving (dichtbij en internationaal);
- Kunst en cultuur;
- Natuur en milieu;
- Scoutingtechnieken.

De hulpmiddelen zijn onder andere:

- Het kaderkatern;
- Het actiekatern;
- Het werkkatern.

Het Infocentrum biedt de Explorers het uitgebreide aanbod van JOIN-activiteiten en Exploboxen. Voor meer informatie over de Explorers is er de speltakbrochure Explorers Actief in de Afdeling.

2.6.5 HET JONGERENTAKPROGRAMMA

Jongerentak: kernbegrippen en hulpmiddelen

Jongeren van 17-21 jaar (met een mogelijke uitloop naar 23 jaar) kunnen lid worden van de Jongerentak of stam. De leden van een stam worden ook wel Pivo's of Loodsen genoemd; de laatsten zijn verbonden aan een watergroep. Een stam bestaat uit minimaal vier jongeren.

De Jongerentak heeft een eigen plek binnen Scouting. Hier kunnen leden met elkaar uitdagende activiteiten ondernemen en op een leuke en ook zinvolle manier actief zijn. De kernbegrippen bij de Jongerentak zijn 'Actief zijn', 'Samen doen', 'Oog hebben voor je omgeving' en 'Zelfstandig zijn'. Die omgeving moet je ruim zien: het begrip staat voor de samenleving, voor het milieu, maar ook bijvoorbeeld voor de Derde Wereld. Letterlijk gezien is dat misschien niet de eigen leefomgeving, maar ook de Derde Wereld maakt immers deel uit van de wereld waarin wij leven.

De leden van de Jongerentak gaan steeds een nieuwe uitdaging aan met onbekende activiteiten in een (als het even kan) onbekende omgeving.

Het standaardwerk Stamkatern geeft heldere informatie over de stam. Voor het programmeren kan ook het Actiekatern een handig hulpmiddel zijn. In de speltakbrochure Jongerentak is Actief met de Stam staat meer informatie over de Jongerentak.

3 BESTUREN IN SCOUTING

3.1 ALGEMEEN

voorwaardescheppende zaken

Het lijkt misschien een logische zaak, maar de meeste aandacht binnen Scouting Nederland gaat uit naar het programma met de kinderen, zeker als we naar het groepsniveau kijken. Het bestuur draagt zorg voor de voorwaardescheppende zaken, zoals een goed ingericht gebouw, genoeg geld voor materiaal; en zo kun je het rijtje waarschijnlijk zelf wel aanvullen. Dit alles om te zorgen voor een kwalitatief goede uitvoering van het programma. De training en begeleiding van de Direct Leidinggevenden is daarbij een belangrijk aandachtspunt.

Zowel de jeugd- als de kaderleden steken van hun Scoutinglidmaatschap elke week weer iets op. Scouting betekent rendement voor jezelf. Vooral voor de bestuurders van Scouting betekenen de voorwaardescheppende activiteiten de allerbelangrijkste randvoorwaarde voor de groep of de regio.

3.2 DE ORGANISATIE

niveaus binnen Scouting

De Vereniging Scouting Nederland wordt gevormd door vrijwillige medewerkers die zich belangeloos inzetten voor de jeugd die het Scoutingprogramma speelt. De vereniging wordt ook bestuurd door vrijwilligers. De organisatie van de vereniging is vastgelegd in twee officiële stukken, de Statuten en het Huishoudelijk Reglement.

In het Huishoudelijk Reglement staat beschreven hoe de vereniging op alle niveaus precies in elkaar zit. In december 1999 zal het Landelijk Bestuur een voorstel doen aan de Landelijke Raad tot wijziging van het Huishoudelijk Reglement op basis van de dan ontstane praktijk.

Ondersteunen op niveau

Er zijn de laatste jaren enige ontwikkelingen gaande met betrekking tot de inrichting van de ondersteuning. Na de reorganisatie van het landelijk niveau, heeft het Landelijk Bestuur begin 1993 besloten een onderzoek te doen naar een reorganisatie van de rest van de organisatie.

Op basis van een uitgebreide analyse van bestaand (onderzoeks)materiaal, gesprekken met diverse districts- en gewestelijke voorzitters en de werkconferentie Ondersteunen op Niveau (april 1994), is de nota Ondersteunen op Niveau tot stand gekomen.

In deze nota concludeert de projectgroep dat alleen het verbeteren van het bestaande, onvoldoende perspectief biedt om de (meerjaren)doelen van de vereniging te realiseren. Om van de ondersteuningsorganisatie een klantgerichte, effectieve en compacte organisatie te maken, zijn fundamentele keuzes nodig.

De hoofdlijnen voor de verandering zijn samengevat in zes uitgangspunten:

- Maximale decentralisatie van de ondersteuning van de groep;
- Vergroting van de aantrekkelijkheid voor de medewerkers;
- Vereenvoudiging van de organisatiestructuur;
- Integratie van onderdelen als regionale admiraliteiten en maatwerk-regio's;

- Flexibeler ten opzichte van veranderende omstandigheden;
- Keuzevrijheid voor eigen oplossingen.

Op basis van de uitgangspunten zijn de contouren van een samen te bouwen organisatie zichtbaar:

- Verminderen van het aantal zelfstandige bestuurlijke niveaus tot drie: groep, regio en land;
- Versterken van het districtsniveau tot veertig à vijftig regio's. De functie van deze regio's zal het ondersteunen van de groepen en het realiseren van bovengroepsactiviteiten zijn;
- Omvormen van de districtsondersteuningstaak van het landelijk en gewestelijk niveau tot een netwerk van regio-ondersteuningsunits, die worden aangestuurd door de regio's;
- Invoeren van bestuurscontracten, rechtstreeks af te sluiten tussen het Landelijk Bestuur en de regiobesturen.

Op de Landelijke Raad van december 1994 werden de knelpunten wel overgenomen, maar kon geen overeenstemming worden bereikt over uitgangspunten en contouren. Er werdt besloten een nader onderzoek in te stellen naar de noodzaak van de voorstellen tot herinrichting van de ondersteuningsorganisatie.

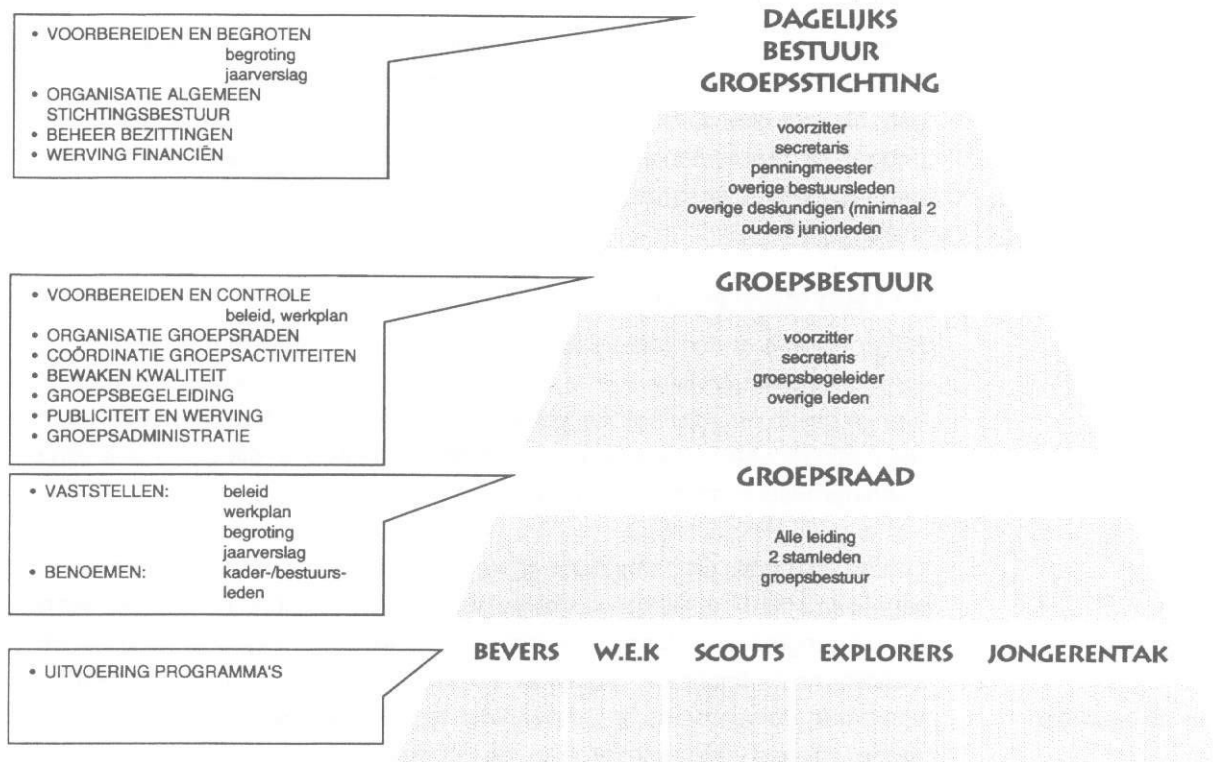
Het onderzoek bestond uit twee delen: het sprinterproject en de bespreekprocedure. In de sprinterprojecten heeft de nadruk gelegen op de uitwerking van het idee van klantgericht werken, de consequenties daarvan voor de vormgeving van de regio's en op de ondersteuning van die nieuwe regio-organisatie. In de bespreekprocedure heeft het accent vooral gelegen op de haalbaarheid en wenselijkheid van regiovorming.

Op de Landelijke Raad van december 1996 werd besloten geleidelijk te komen tot een verenigingsstructuur met drie bestuurlijke niveaus, te weten: groep, regio en land.

Op elk niveau van de vereniging (groep, regio en land) vormen de vrijwilligers een raad, waar het beleid wordt bepaald, uitgevoerd en gecontroleerd. Het beleid van de vereniging wordt vastgesteld door de Landelijke Raad, zeg maar het 'parlement' van Scouting Nederland.

Het Landelijk Bestuur van Scouting Nederland is verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding en de -uitvoering. Het Landelijk Bestuur maakt daarbij gebruik van de medewerkers van het Landelijk Bureau.

Elk niveau binnen Scouting Nederland kent een bestuur met verantwoordelijkheid voor beleidsontwikkeling. Elk niveau heeft verder een raad, die het beleid controleert. Dit zijn respectievelijk de Landelijke-, regio- en groepsraad. Binnen elk niveau benoemen de leden van de raad de leden van het bestuur. De leden van het groeps- of regiobestuur worden dus benoemd door leden van de groepsraad respectievelijk regionaard.

3.3 BESTUREN BINNEN DE GROEP

Het groepsbestuur zorgt voor de dagelijkse gang van zaken binnen de groep. Het bestuur bereidt het beleid voor en voert dit voor een gedeelte zelf uit. De meeste groepen werken met een werkplan, waarin de activiteiten van de verschillende speltakken tot zijn recht komen. Het werkplan is, als het goed is, een onderdeel van het meerjaren-beleidsplan van de groep.

In de groepsraad, het overlegorgaan van alle leiders en leidsters, wordt het groepsbeleid uiteindelijk vastgesteld. De groepsraad is de spil van de Scoutinggroep. De groepsraad neemt alle belangrijke besluiten en zorgt voor de onderlinge afstemming van het beleid van de speltakken. In deze taak wordt de groepsraad bijgestaan door het groepsbestuur.

3.3.1 HET GROEPSBESTUUR

groeps- en stichtingsbestuur

Het groepsbestuur zorgt voor de dagelijkse gang van zaken in de groep. Het bestuur vormt tevens een schakel tussen de groep en de regio, de gemeente en de landelijke vereniging. Bestuursfuncties binnen het groepsbestuur zijn net zo veelzijdig als de Vereniging Scouting Nederland zelf. Binnen het groepsbestuur zijn er drie belangrijke functies: voorzitter, secretaris en groepsbegeleider. De groepsvoorzitter zit de vergaderingen voor, hij bewaakt de voortgang van de groep en is verantwoordelijk voor de externe contacten.

De groepssecretaris houdt de ledenregistratie bij, verzorgt de correspondentie, notuleert de vergaderingen en fungeert als postadres voor de groep.

De groepsbegeleider is belast met het begeleiden van de staffeams (de leidingsteams van de speltakken) én het groepsbestuur, alsmede met de individuele begeleiding van (Niet-) Direct Leidinggevendenden. Deze belangrijke taak van de

groepsbegeleider wordt weleens vergeleken met die van een personeelsfunctionaris. Nieuwe leiding wordt door de groepsbegeleider begeleid en opgevangen. Dit noemen we de mentorfunctie. Ook probeert de groepsbegeleider (mogelijke) problemen en conflicten op te lossen en hij geeft ondersteuning aan het programma. De groepsbegeleider stimuleert onder andere het volgen van trainingen.

3.3.2 HET (GROEPS)STICHTINGSBESTUUR

Bij groepen is er een onderscheid tussen een groepsbestuur en een (groeps)stichtingsbestuur. Het stichtingsbestuur is er voor het financiële beheer van de groep en voor het adviseren van het groepsbestuur. Als er bij de groep geen stichtingsbestuur is, dan zal het groepsbestuur in elk geval ook een eigen penningmeester moeten benoemen.

Om de financiële en beheerszaken van de groep te regelen, is de groep in de regel een stichting. Het dagelijks bestuur van de stichting (voorzitter, secretaris, penningmeester) bereidt begrotingen en jaarrekeningen voor en beheert de bezittingen en financiële middelen. In het stichtingsbestuur zitten naast de voorzitter, de secretaris en de penningmeester, alle leiders en leidsters van de groep, die een erkenning hebben. Bij voorkeur hebben ook twee ouders van jeugdleden zitting in dit bestuur. Bovendien kan dit bestuur externe deskundigen aantrekken.

leiders en leidsters

3.4 BESTUREN BINNEN DE REGIO

Een regio is een verzameling van een aantal groepen, die samen:

- Het regiobeleid bepalen;
- Een regiobestuur benoemen.

De functie van de regio is: de groepen die binnen de regio vallen, op alle gebieden begeleiden en ondersteunen. De regio heeft door het besluit van de Landelijke Raad van december 1996 de eindverantwoordelijkheid gekregen voor de ondersteuning van de groepen op alle gebieden.

Hoe het een en ander de komende jaren vorm zal krijgen, hangt vooral af van de plaatselijke omstandigheden en zal per regio verschillen.

Dat betekent concreet dat de regio zorgt voor het uitvoeren van:

- Programmabegeleiding;
- Begeleiding van besturen;
- Training en begeleiding voor alle doelgroepen, zowel voor DLG als NDLG;
- Dienstverlening en advisering;
- Bovengroepsactiviteiten;
- Externe presentatie, belangenbehartiging;
- Werving van regiomedewerkers;
- Informatie-uitwisseling;
- Schakelfunctie tussen de groepen onderling (uitwisselen van ervaringen en informatie);
- Schakelfunctie tussen de groepen en het landelijk niveau;
- Beleidsinformatie doorspelen via uitwisselingsbijeenkomsten en overleggen;
- Afvaardiging naar de Landelijke Raad.

De werkwijze en structuur van de regio moeten voldoen aan de volgende voorwaarden:

- Klant- en dus groepsgericht werken;
- Effectief en efficiënt werken;
- Aantrekkelijk zijn voor de vrijwilligers.

De regio maakt zelf keuzes met betrekking tot het uitvoeren van de ondersteuning van de groepen. Zij doet dit op basis van de wensen en verwachtingen van de groepen. Zo kunnen het aantal groepen en de organisatie van het ondersteuningsaanbod, per regio verschillen en zich in de tijd ontwikkelen. De regio bepaalt ook wat er met de haar ter beschikking staande ondersteuningsinzet voor de betreffende regio wordt gedaan.

Afspraken tussen het land en de regio

Elke regio heeft de ruimte om het verenigingsbeleid op eigen wijze te vertalen in een concrete aanpak. De vragen van elke regio aan de regionale steunpunten en/of de landelijke organisatie zullen dus anders zijn. Hierdoor is het belangrijk, dat tussen de regiobesturen en het Landelijk Bestuur rechtstreeks en concreet afspraken worden gemaakt over de wijze van ondersteuning en financiering. Deze afspraken worden vastgelegd in een bestuurscontract.

diverse bestuurlijke functies

Regioraad en regio-overleg

Groepen overleggen met elkaar tijdens de regioraad. Dit overlegorgaan draagt tevens de verantwoordelijkheid over het reilen en zeilen van de regio. Iedere leider uit de regio kan de regioraad bezoeken. Elke groep heeft twee stemmen in de raad, die uitgebracht kunnen worden door afgevaardigden met een Scouting Nederland erkenning.

Naast de regioraad is er het regio-overleg. Dit is de vergadering waar de agenda van de Landelijke Raad wordt besproken en de afgevaardigden van de regio naar de Landelijke Raad worden gekozen. Alle erkende leden (leiding en Jongerentakkers) uit de regio, kunnen meebeslissen tijdens het regio-overleg. Dit overleg kan eventueel gecombineerd worden met een vergadering van de regioraad. Net als in de groep, wordt de regioraad bijgestaan door het regiobestuur.

3.4.1 HET REGIOBESTUUR

Elke regio wordt op haar eigen manier vorm gegeven. Het regiobestuur zorgt voor de dagelijkse gang van zaken in de regio. Binnen het regiobestuur is er natuurlijk de regiovoorzitter, die de regioraad en het regio-overleg voorziet. De voorzitter is verantwoordelijk voor de contacten met de lokale overheden en is, bij voorkeur, ook één van de afgevaardigden naar de Landelijke Raad. Een andere belangrijke functie is die van regiosecretaris. Naast zijn taken rondom agendaverspreiding en verslaglegging, is de regiosecretaris een spin in het web van informatievoorziening tussen het landelijke niveau enerzijds en de groepen anderzijds.

De regiovoorlichter heeft als taak de beleidsmatige coördinatie te verzorgen van alle PR- en voorlichtingsactiviteiten binnen het regio. Dit houdt in, dat hij of zij de informatie uit het land op een goede manier dient door te geven aan de groepen. De regiovoorlichter is ook verantwoordelijk voor het verzorgen van de persberichten rondom activiteiten. De voorlichter onderhoudt voor groepen de mediacontacten en is adviseur op het gebied van PR- en voorlichting alsmede leden- en kaderwerving.

Ten slotte is de regio-teamcoördinator lid van het regiobestuur en is er natuurlijk nog een penningmeester nodig.

3.4.2 HET REGIOTEAM

Het regioteam zorgt onder voorzitterschap van de regio-teamcoördinator (eventueel in samenwerking met de adjunct-coördinator) voor de training, programmabegeleiding en organisatie van regioactiviteiten.

De organisatoren hebben als hoofdtaak het coördineren en begeleiden van de verschillende activiteiten, zoals de Regionale Scouting Wedstrijden en de Bever-Doe-Dag. De trainers verzorgen de introductie van nieuwe leiding in de regio, de start- en programmatrainingen en zijn voor de leeftijdsgroep van hun eigen regio verantwoordelijk voor de stages. De trainingen worden zo dicht mogelijk bij huis gegeven, waar mogelijk in de eigen regio.

Een belangrijke taak van het regioteam is het bijeenroepen van het groepsbe-

trainen, begeleiden en organiseren

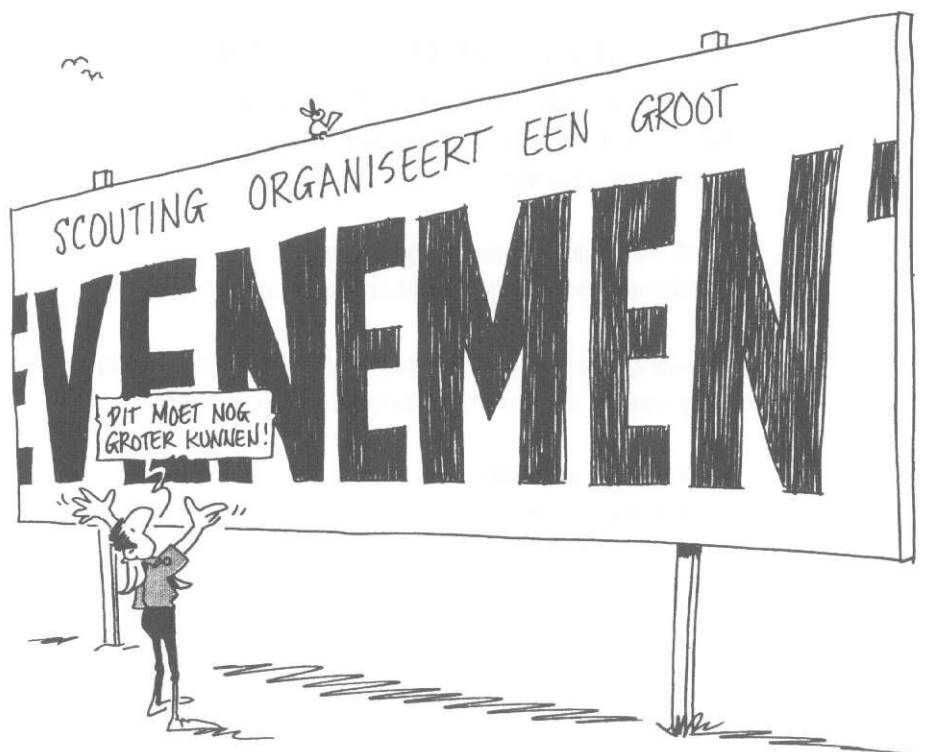
geleidersoverleg. Op dit overleg komen alle groepsbegeleiders van de regio bijeen en rapporteren onder andere over hun trainingswensen, bijvoorbeeld na het invullen van een sterkte-zwakte analyse met het zogeheten Stafprofiel. Een handig meetinstrument voor elk speltakteam of bestuur. De regio-teamcoördinator is verantwoordelijk voor de ondersteuning van de groepen met betrekking tot het Scoutingprogramma. Op basis van signalen van de trainers en de organisatoren kan de coördinator extra prioriteit (doen) geven aan bepaalde groepen.

3.4.3 DE LEDEN VAN DE LANDELIJKE RAAD

Elke regio is rechtstreeks vertegenwoordigd in de Landelijke Raad, het hoogste beleidsorgaan van de Vereniging Scouting Nederland. Afhankelijk van de grootte van de regio, vertegenwoordigen twee of meer raadsleden de regio tijdens de Landelijk Raad. Tot 1999 heeft een regio evenveel stemmen als het district of de gezamenlijke districten waar de regio uit is voortgekomen. Tijdens het regio-overleg bespreken de raadsleden de voorstellen van het Landelijk Bestuur. Zo kan ieder erkend kaderlid van Scouting meepraten over het algehele beleid.

3.4.4 DE ADMIRALITEIT

Waterscoutinggroepen hebben een eigen regionale admiraliteit. Dit is het overlegorgaan voor alle waterscoutingzaken, zoals nautisch-technische en andere waterwerk-specifieke zaken.

Wat de precieze gevolgen van de regiovorming zullen zijn voor de huidige admiraliteiten, is nog niet helemaal duidelijk. Het is echter wel de bedoeling dat de admiraliteiten worden ingepast in de nieuwe regiostructuur. Hoe dit zal gebeuren, hangt vooral af van de plaatselijke situatie.

3.4.5 HET GEWESTELIJK NIVEAU

Het gewestelijk niveau in zijn huidige vorm verdwijnt. De verantwoordelijkheden voor de uitvoerende taak met betrekking tot het trainingsaanbod, komen bij de regio's te liggen.

regionale steunpunten

De regio's zelf zullen worden ondersteund door regionale steunpunten. (NB Dit begrip is puur beschrijvend bedoeld; de officiële naam voor de steunpunten moet nog worden vastgesteld en kan per steunpunt verschillen.) Hoe de regionale steunpunten zullen worden ingepast in de nieuwe structuur van Scouting Nederland, staat nog te bezien. Grofweg zijn er twee mogelijkheden. Bij de eerste vallen de steunpunten onder het Landelijk Bureau, bij de tweede zijn het de regio's zelf, die de steunpunten beheren.

Drie belangrijke zaken die met het bovenstaande samenhangen, zijn:

- De regio's moeten de mogelijkheid hebben (een deel van) de ondersteuning die zij nodig hebben, dichtbij te halen;
- Om optimaal te kunnen blijven profiteren van de mogelijkheden die er nog zijn met betrekking tot provinciale subsidies, moeten er organen zijn, die deze subsidies kunnen aanvragen;
- De beschikbare inzet (mankracht, geld) op provinciaal en landelijk niveau moet op elkaar worden afgestemd.

3.5 HET LANDELIJK NIVEAU

De landelijke vereniging stippelt, in overleg met de regio's, het gezamenlijk beleid uit. In haar meerjarenplan 1997-2001 heeft Scouting Nederland de volgende speerpunten:

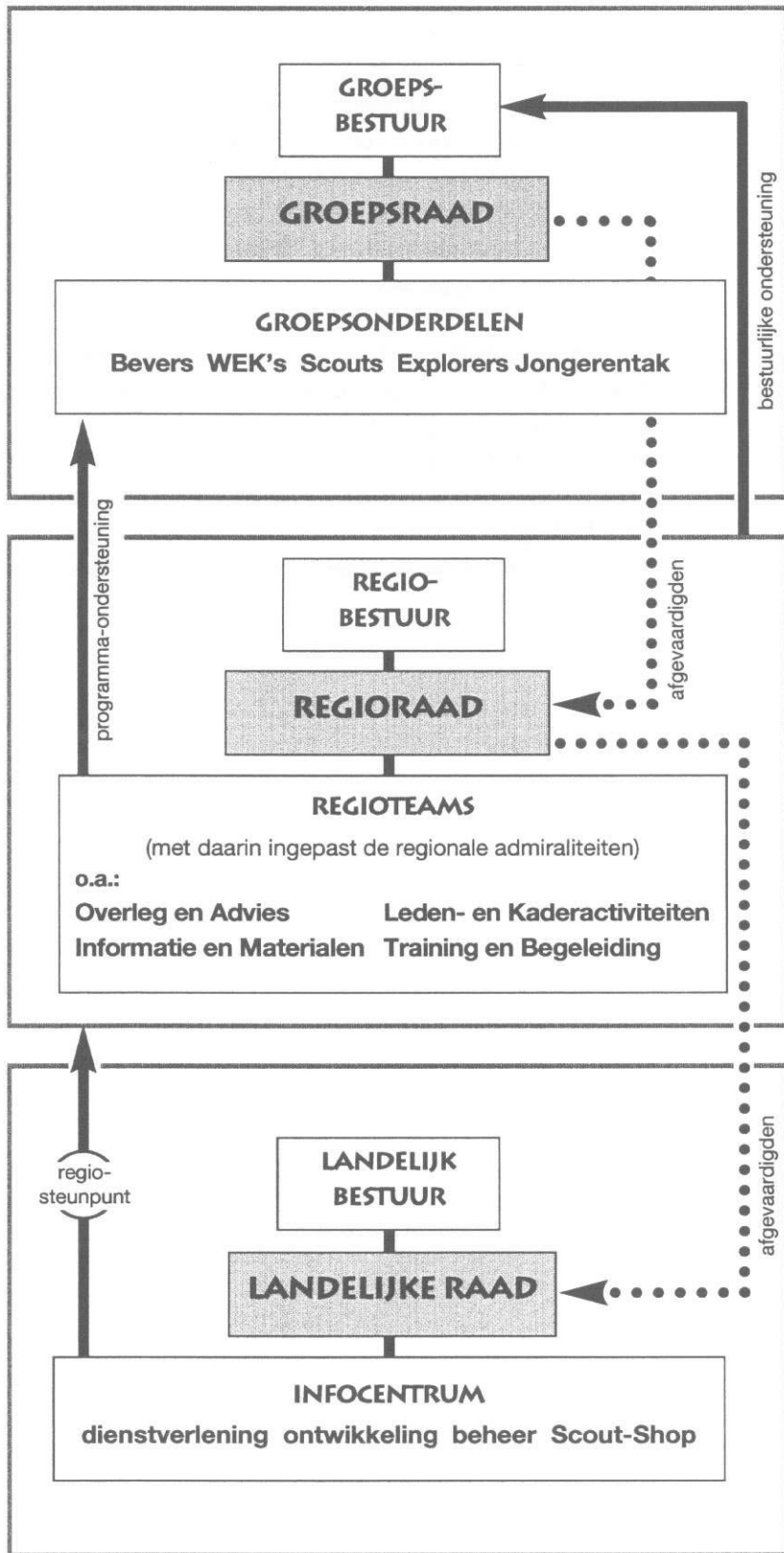
1. Scouts zijn maatschappelijk actief;
2. Verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening.

Scouting groeit uit tot een dienstvaardige, maatschappelijk relevante vereniging waarbij vijf terreinen centraal staan, te weten:

- Scouting internationaal;
- Een duurzaam milieu;
- Dienstvaardigheid;
- Scouting toegankelijk voor iedereen;
- Waarden en normen.

Het landelijk niveau en de regio's dienen uit te groeien tot een samenhangende, klantgerichte organisatie, teneinde het Scoutingprogramma in de groepen optimaal te kunnen ondersteunen.

LAND REGIO GROEP

servicecentrum

Op landelijk niveau zijn vele honderden vrijwilligers en een zestigtal beroepskrachten actief. Het Landelijk Bureau is daarbij als het ware een servicecentrum voor de groepen en de regio's. De ingang voor de leden verloopt (meestal telefonisch) via het Infocentrum. Van daaruit worden vragen doorgespeeld naar mensen van het serviceteam (een team dat onder andere conflicten probeert op te lossen) of naar specialisten van bijvoorbeeld de juridische of financiële afdeling. Iedereen kan er met zijn vragen en wensen terecht. Indien het Infocentrum het antwoord niet direct voorhanden heeft, wordt je binnen een paar dagen teruggebeld.

Op landelijk niveau worden jaarlijks landelijke ledenactiviteiten georganiseerd zoals de HIT, waar hikes, insignes en technieken centraal staan, en de Landelijke Scouting Wedstrijden (LSW).

Voor de leiding is er eenmaal in de twee jaar de Scout-In, een weekend om gezamenlijk nieuwe spelideeën op te doen en bij te tanken. Daarnaast is er voor leidinggevenden de Scoutiviteit, een trainingsactiviteit rond Hemelvaart waar vele, verschillende deskundigheden aangeboden worden.

4 ONDERSTEUNING

4.1 ALGEMEEN

opleidingen en trainingen

Scouting wordt gekenmerkt door het zeer veelzijdige aanbod van opleidingen en trainingen. Voor alle Direct Leidinggevenden is het volgen van trainingen verplicht. Dat ligt anders bij de bestuurders; zij kunnen kiezen uit een taakgericht aanbod van modules waarin de diverse aspecten van hun functie worden belicht. Dat aanbod is afgestemd op alle bestuursfuncties binnen Scouting Nederland. Met name voor bestuursfuncties binnen Scouting is er een aanbod van meerdaagse Gilwell-cursussen. Bestuurders worden het eerste jaar begeleid door een mentor uit de eigen groep.

Een kaderfunctie uitoefenen bij Scouting betekent actief en dynamisch bezig zijn. Niet alleen het realiseren van een boeiend, veelzijdig programma voor jeugdleden is actief en dynamisch, het dynamische komt ook door de invloeden van buiten: maatschappelijke ontwikkelingen, trends bij jeugd en jongeren, veranderende rolpatronen, visies op management. Scouting sluit hier met haar trainingsbeleid op twee manieren op aan.

Ten eerste gaat Scouting er vanuit dat de deskundigheidsbevordering van kaderleden nooit afgerond kan zijn. Binnen Scouting leer je levenslang. Scouting verwacht van haar kaderleden dat zij zich continue blijven ontwikkelen.

len.

Ten tweede gaat Scouting er vanuit dat het trainings- en vormingsaanbod aan haar kaderleden zich steeds moet blijven ontwikkelen en vernieuwen.

Bij de ontwikkeling en vernieuwing van het trainingsaanbod in het kader van Maatwerk, zijn de afgelopen jaren de volgende uitgangspunten richtinggevend geweest.

- Training moet **dichter bij het groepsniveau** gegeven worden;
- Training moet **concreter** worden en beter aansluiten bij de groep en de groepspraktijk;
- Training moet een **continue** invulling krijgen, via jaarlijks terugkerende deskundigheidsbevordering.

Daar waar het gaat om kaderfuncties op regio- of landelijk niveau, gelden dezelfde uitgangspunten. Om recht te doen aan deze uit-

gangspunten en om met het trainingsaanbod te kunnen aansluiten bij de praktijk en de specifieke deskundigheid die voor bepaalde functies nodig is, verdeelt Scouting de kaderfuncties in drie hoofdgroepen:

- Direct Leidinggevenden (leiding van de diverse speltakken);
- Bestuurders (alle bestuurders en begeleiders/organisatoren);
- Trainers en opleiders.

Op basis van de uitgangspunten is zowel voor Direct Leidinggevenden, bestuurders als voor trainers en opleiders een trainingsroute op een ongeveer gelijke wijze uitgewerkt (zie het plaatje van de trainingsroute).

In grote lijnen kent elke trainingsroute dezelfde opzet:

- Een **introductieperiode** waarin het kaderlid kennis maakt met de diverse aspecten van de nieuwe functie;
- Een **basisperiode** waarin het kaderlid de basisdeskundigheid verwerft om de nieuwe functie te kunnen uitoefenen;
- Een **vervolgperiode** waarin het kaderlid zijn deskundigheid jaarlijks blijft uitdiepen, verbreden en/of op peil houden.

Voor het jaar 2000 zullen de volgende twee punten duidelijk worden:

- Of en hoe er een (beperkt) vrijstellingenbeleid voor trainingen gevoerd gaat worden;
- Of en hoe de trainingsroute gecertificeerd (maatschappelijk erkend) gaat worden.

4.2 DE TRAININGSROUTE VOOR DIRECT LEIDINGGEVENDEN

Kwaliteitsbewaking is een voortdurend aandachtspunt bij Scouting. Het streven naar een betere kwaliteit heeft tot doel dat meer kinderen, jongeren en (jong) volwassenen zich aangetrokken voelen tot Scouting.

Leidinggevenden hebben een ochtend, middag of avond (en bij een kamp soms een volle week) de zorg voor een groep kinderen. Wat zij in die tijd doen, moet verantwoord, uitdagend en boeiend zijn. Daarom heeft Scouting Nederland trainingen ontwikkeld, om op een praktijkgerichte manier kennis en vaardigheden over te brengen. Trainingen die de leid(st)ers helpen bij het maken en uitvoeren van programma's. Die trainingen sluiten aan op de situatie ter plekke. Het beleid van Scouting Nederland is er op gericht, trainingen dicht bij huis te organiseren en jaarlijks terugkerend te laten zijn. Trainingen op maat. Maatwerk dus!

De groepsbegeleider heeft een belangrijke taak in het begeleiden van leiding in het kader van de trainingsroute. Als vraagbaak, als stimulator en ondersteuner bij het in de praktijk brengen van tijdens de training opgedane ervaringen.

training op maat voor DLG

TRAININGSROUTE

TIJD	INHOUD	WIE	MATERIAAL	
3 mnd.	INTRODUCTIEPERIODE			
	• GROEPSINTRODUCTIE • REGIO-INTRODUCTIE	• welkom • oriëntatie • kennismakingsgesprek • kennismaking regio • oriëntatie Scouting: doel, vereniging, programma's • informatie trainingsroute • afsluitingsgesprek	• o.l.v.: groepsbegeleider • o.l.v.: regio-trainer	• infosetje speltak • infosetje groep • infosetje regio
INSTALLATIE				
6 mnd.	BASISPERIODE			
	• STARTRAINING • STAGE	• spel • speldoelen • spel in thema • spelleiding en -begeleiding • één programma maken • kind/jongere in het spel • veiligheid	• regiotrainers • regiotrainers	• handboeken diverse speltakken • spelmappen
9 mnd.	• PROGRAMMA-TRAINING	• spelvisie Scouting • programmamaken • leeftijdskenmerken • programmeren met jeugdleden • begeleiden • programmeren op lange termijn • verantwoordelijkheid	• regiotrainers	
1 jaar	ERKENNING			
jaarlijks gedurende de periode dat je bij Scouting actief bent	VERVOLGPERIODE			
	• VERVOLGTRAINING • KAMPTRAINING	• b.v. omgaan met probleemgedrag; milieu-educatie; vergadertechnieken; tochttechnieken; pionieren. • logeertaining Bevers bivaktraining WEK's kamptraining Scouts exploittraining Explorers	• regionaal en landelijk niveau • regionaal niveau	• trainersinfo met praktische informatie • idem
	• GILWELLCURSUS	• b.v. begeleiden; management; buitensport.	• landelijk niveau	• idem

Bij het inventariseren van de trainingsbehoefte en het doorspelen van deze wensen op het groepsbegeleidersoverleg met de regio.

De basisperiode van de trainingsroute voor leidinggevenden bestaat uit een start- en een programmatraining en een stageperiode. Na afronding van deze trainingen ontvangt de cursist zijn erkenning.

Het vervolgaanbod is erop gericht, leiding de mogelijkheid te bieden nieuwe ideeën op te doen, nieuwe vaardigheden te leren, dan wel bestaande kennis/vaardigheden op peil te houden, te verbreden of te verdiepen. Naarmate iemand meer verantwoordelijkheden krijgt, kunnen functiegerichte trainingen gevolgd worden.

4.2.1 DE INTRODUCTIEPERIODE

Een nieuw kaderlid wordt binnen de groep opgevangen door de groepsbegeleider of de teamleider van de speltak waar hij interesse voor heeft. De introductieperiode duurt drie maanden, waarbij er kennis gemaakt wordt met de gebruiken van de groep. Een aardig hulpmiddel voor het kennis maken met de landelijke vereniging, is de brochure *Op Weg in Scouting*.

De introductieperiode wordt afgerond met een gesprek met de groepsbegeleider, waarop onder andere het moment wordt bekeken waarop de trainingsroute wordt ingeslagen. De introductiebijeenkomst is de eerste kennismaking met de regio. Daar leert de nieuwe leiding de organisatoren en trainers van hun leeftijdsgroep kennen.

4.2.2 DE BASISPERIODE

De starttraining en de stage

De starttraining is een praktische training. Wat de inhoud betreft, omvat deze training het gebied dat direct te maken heeft met spel en activiteiten. Geadviseerd wordt, deze training niet te lang na binnenkomst te volgen omdat het leereffect anders goeddeels verloren gaat. Op de starttraining komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Het vormen van een uitgebreid spel- en activiteitenrepertoire;
- Dat aansluit bij het programma-aanbod en de interesses van de leeftijdsgroep;
- Spelleiding;
- Programmeren op korte termijn.

De starttraining duurt in de regel vier aaneengesloten

dagdelen. Er zijn ook regio's waar de trainingen in de basisperiode modulair aangeboden worden, bijvoorbeeld op avonden.

stage

Een integraal onderdeel van de starttraining is de stage. Hierbij gaat de leider op bezoek bij een andere groep. De stage is gericht op het verbreden van de praktische ervaring aan de hand van een zelfgekozen stage-opdracht. Na de kennismaking tijdens de eerste opkomst bij de stagegroep, doet het kaderlid mee met het voorbereiden van de tweede opkomst. Tijdens deze opkomst voert hij op basis van zijn stage-opdracht een programma-onderdeel uit. De afronding van de stage vindt plaats door het bespreken van een kort stageverslag met de trainer.

De programmatraining

programmatraining

De programmatraining bestaat in de regel eveneens uit vier aaneengesloten dagdelen en is gericht op het programma van de eigen leeftijdsgroep. Ook deze training wordt nog wel eens modulair (in gedeeltes) aangeboden. Tijdens de programmatraining komen de volgende zaken in elk geval aan bod:

- Speltakprogramma;
- Leeftijdseigene;
- Programmeren op lange termijn;
- (Bege)leiding geven.

4.2.3 DE VERVOLGPERIODE

Vervolgtrainingen

pakket aan trainingen

Met vervolgtrainingen wordt een heel pakket trainingen bedoeld, die als voornaamste kenmerk hebben, dat het kortlopende, praktijkgerichte trainingen zijn. Vaak zijn het trainingen rond een onderwerp dat in relatie staat tot het Scoutingprogramma, of dat voor het functioneren als staf lid binnen Scouting van belang is. De onderwerpen zijn verdeeld in vier categorieën:

- Technieken en vaardigheden;
- Programma;
- Leiderschap;
- Maatschappelijke thema's.

Afhankelijk van het onderwerp, is een vervolgtraining algemeen of specifiek. Bij specifieke trainingen staat de leeftijdsgroep van de leidinggevende centraal, algemene trainingen zijn leeftijds-groepoverschrijdend. Nadere informatie is beschikbaar bij de regio of het Infocentrum van Scouting Nederland.

Kampvaardigheidstrainingen

kamperen met alle leeftijdsgroepen

Voor elke leeftijdsgroep is er een kampvaardigheidstraining. Deze is geheel afgestemd op de eigen wijze van op kamp gaan binnen de leeftijdsgroep:

- De logeertaining voor Beverleiding, drie à vier dagdelen, in een binnen-accommodatie;

- De bivaktraining voor leiding van Welpen, Esta's, Kabouters, negen à tien dagdelen, in een binnen-accommodatie;
- De kampraining voor leiding Scouts, twaalf dagdelen, staand kamp;
- De explotraining voor begeleiding Explorers, twaalf dagdelen, kamperend met hikes.

De inhoud van de verschillende kampvaardigheidstrainingen bestaat onder andere uit de kamporganisatie, de opzet van een goed programma en de verantwoordelijkheden van het stafteam. Daarnaast komen een groot aantal technieken en vaardigheden aan bod: materiaalkeuze, kampinrichting, kleding, hygiëne, EHBO, preventie en zorg enzovoort.

Tijdens een logeerpartij, bivak, kamp of exploratie dient één van de aanwezige leidinggevenden in het bezit te zijn van respectievelijk een logeer-, bivak-, kamp- of explo-erkenning. Deze zijn te verkrijgen door het volgen van de betreffende kampvaardigheidstraining.

Gilwell-cursus

De Gilwell-cursus is voor leiding die na het afronden van de basisperiode een jaar in de groep meedraait. Leiders en leidsters kunnen kiezen uit een aantal 'thema-Gilwells' zoals:

- Management;
- Begeleiden;
- Combi-cursus van besturen en begeleiden;

- Buitensport;
- Leidinggeven.

gericht op persoonlijk functioneren

De Gilwell-cursus is gericht op het persoonlijk functioneren van ieder kaderlid binnen Scouting Nederland. De cursus geeft verdere verdieping in het doel en de methode van Scouting in het algemeen en in het gekozen thema in het bijzonder. Zie voor meer informatie over de Gilwell-cursussen de folders, verkrijgbaar via het Infocentrum van Scouting Nederland.

4.3 DE TRAININGSROUTE VOOR BESTUURDERS

Tot de doelgroep 'bestuurders' worden met name gerekend:

- Bestuursleden op groepsniveau (voorzitter, secretaris, penningmeester, groepsbegeleider, algemene leden, stichtings-bestuursleden);
- Bestuursleden op regioniveau (voorzitter, secretaris, penningmeester, regio-voorlichter, algemene leden en/of leden met een portefeuille zoals personeelszaken, eventueel stichtings-bestuursleden, regio-teamcoördinator, regionale trainers en organisatoren).

Uiteraard zijn er ook bestuurders op landelijk niveau. De ontwikkeling van het trainingsaanbod voor bestuurders is echter in eerste instantie gericht op het groeps- en regioniveau.

4.3.1 DE INTRODUCTIEPERIODE

oriëntatie op eigen niveau

Het accent van de introductieperiode, de eerste drie maanden na binnenkomst, ligt op de oriëntatie op het eigen bestuur en het zicht krijgen op de nieuwe functie. Als leidraad voor de uitwerking van de introductieperiode is onder andere deze module geschikt, die ook als training wordt aangeboden op regioniveau.

Voor nieuwe bestuursleden van buiten Scouting of nieuwe bestuursleden van binnen de vereniging die nog niet in het bezit van een erkenning zijn, wordt voorgesteld dat zij eerst deze introductietraining voor nieuwe bestuursleden volgen.

Naast de introductie op het eigen niveau, biedt de training een introductie op regioniveau, met als doel een oriëntatie op het beleid binnen Scouting Nederland. Net als bij de leiding, wordt de introductieperiode afgesloten met een gesprek, waarin het bestuur/team en het aspirant-kaderlid besluiten samen te gaan werken. Het aspirant-kaderlid onderschrijft de doelstelling van Scouting Nederland en spreekt zich uit de rechten en plichten van het lidmaatschap na te komen.

4.3.2 DE BASISPERIODE

basisdeskundigheid

De basisperiode is gericht op het verwerven van de basisdeskundigheid, die nodig is voor de functie van voorzitter, groepsbegeleider, organisator enzovoort. Omdat het hierbij gaat om een groot aantal verschillende functies, is de opzet enigszins anders als bij de Direct Leidinggevenden.

Het is de bedoeling de basisperiode (het eerste jaar na binnenkomst) vorm te geven als een inwerkjaar. In overleg met het aspirant-kaderlid en een (door het bestuur benoemde) mentor wordt een inwerkplan opgesteld. De basis voor het inwerkplan is de functie-omschrijving van de desbetreffende functie. Bij de start van de basisperiode bespreekt de mentor de verschillende functie-eisen uitgebreid met het nieuwe kaderlid.

Een bestuurder mag zelf kiezen of hij/zij kiest voor een basismodule Besturen, Begeleiden of Organiseren. Of het volgen van één van deze drie basismodulen verplicht gesteld gaat worden, zal door de Landelijke Raad nog vastgesteld dienen te worden. Het aanvragen van de erkenning staat momenteel namelijk los van het volgen van de trainingsroute voor bestuurders.

Rond die punten waar de deskundigheid van de nieuwe bestuurder door gebrek aan ervaring en/of opleiding onvoldoende is, wordt samen met de mentor bekeken hoe deze het beste kunnen worden aangepakt. Het is uitdrukkelijk de bedoeling dat hierbij niet alleen het middel training wordt ingezet, maar ook mogelijkheden zoals het meedraaien met een intensieve nabespreking, werkbezoeken en dergelijke.

4.3.3 DE VERVOLGPERIODE

modulair aanbod

In aansluiting op de basisperiode wordt het trainingsaanbod voor bestuurders momenteel niet functiegewijs uitgewerkt maar als modulair aanbod.

In dit modulaire aanbod zijn momenteel twintig (vervolg)trainingen uitgewerkt. Dit aanbod bestaat uit korte trainingen rond één kennis- of vaardigheidsaspect,

***nieuwe ideeën en
vaardigheden***

zoals vergadertechnieken, notuleren, twee-gesprekken voeren, conflicten hanteren enzovoort.

De betreffende modules kunnen verkregen worden via het Infocentrum van Scouting Nederland. Dit maakt het mogelijk dat deze materialen ook als achtergrondinformatie gebruikt kunnen worden. Zo kan voor ieder kaderlid jaarlijks naar eigen behoefte een trainingspakket worden samengesteld. NDLG-trainers voor de regio kunnen verkregen worden via de landelijke trainerspool van de unit Training in Leusden.

Iedere bestuurder kiest in zijn Maatwerk-plan jaarlijks voor één training. Daarbij kan hij kiezen uit trainingen uit het modulaire aanbod en de Gilwell-cursussen. Natuurlijk is het ook mogelijk om deskundigheid te bevorderen door aan te sluiten bij externe organisaties. De Nederlandse Organisatie voor Vrijwilligerswerk (telefoonnummer: 030-2319844) heeft een databank met een regionaal overzicht van allerlei cursussen.

Gilwell-cursus

De Gilwell-cursus is voor kaderleden die minimaal één jaar functioneren in hun functie en in het bezit zijn van een erkenning. Aansluitend bij hun functie, kunnen bestuurders kiezen uit de volgende drie 'thema-Gilwells':

- Gilwell management voor bestuursleden;
- Gilwell begeleiden voor kaderleden in begeleidende functies zoals groepsbegeleiders en trainers;
- Gilwell begeleiden/besturen, een combi-cursus.

De Gilwell-cursus is gericht op het persoonlijk functioneren van de bestuurder binnen Scouting Nederland en op verdere verdieping in het doel en de methode van Scouting in het algemeen en in het gekozen thema in het bijzonder.

4.4 OVERZICHT HULPMIDDELEN

achtergrondinformatie

Tien keer per jaar verschijnt voor alle kaderleden het blad Scouting Magazine met allerhande achtergrondinformatie voor kaderleden binnen Scouting. Er staan reportages, interviews en achtergrondartikelen in, alsmede productinformatie. Vier keer per jaar is het blad afgestemd op de jeugdleden en hun ouders; er is dan een speciaal jeugdkatern en de inhoud van het kaderdeel is meer op de ouders afgestemd.

Voor groepsvoorzitters, -secretarissen, -begeleiders, teamleiders en regiobe-stuurders verschijnt maandelijks de Scouting Nederland Courant, met beleidsinformatie voor alle groeperingen binnen Scouting.

Infocentrum en Scout-Shop

De Scoutshop is de winkel voor Scouting Nederland met veertien verkooppunten en een post-order-service vanuit Leusden. De Scoutshop verkoopt kleding en uitrustingsstukken, met een goede prijs-/kwaliteitsverhouding.

Bij het Infocentrum van Scouting Nederland is algemene informatie verkrijgbaar over het trainingsaanbod van Scouting. Er is daarvoor een uitgebreid pakket beschikbaar. Bel voor deze materialen met het Infocentrum, telefoon 033-4960260. De Scoutshop en het Infocentrum werken zeer nauw samen ten dienste van het kader van Scouting Nederland.

BIJLAGE

VERKLARENDE WOORDENLIJST

Scouting Nederland is rijk aan namen en afkortingen. Regelmatig komen daar nieuwe namen en afkortingen bij. In de nieuwe regio's kunnen ook verschillende namen gebruikt worden. In deze module zijn de onderstaande namen en betekenissen aangehouden. Deze lijst is zeker niet volledig en bovendien is de precieze betekenis van sommige begrippen aan discussie onderhevig.

activiteitengebied	Met elkaar samenhangende activiteiten rondom bijvoorbeeld kamperen, zwerven/navigatie, zeilen, samenleving, sport en spel, vliegen, veiligheid en expressie.
admiraliteit	Ondersteuningsorganisatie voor waterwerkgroepen en -onderdelen, die zich vooral richt op de speltechnische en nautisch-technische aspecten.
begeleiding	Activiteiten van een (medewerkers)begeleid(st)er, die gericht zijn op het functioneren van personen. Begeleiding is een continu proces van instroom, doorstroom en uitstroom. Bij begeleiding is er sprake van introductie, trainingsafspraken, (mentor)begeleiding, voortgangsgesprekken en loopbaanbegeleiding.
boven-regionale trainingen	Trainingen die een regio niet zelfstandig uit kan voeren (door bijvoorbeeld gebrek aan voldoende deelnemers), maar die in samenwerking met één of meerdere andere regio's wel realiseerbaar zijn.
DLG	Afkorting van Direct Leidinggevenden (DLG's), de leiders en leidsters op groepsniveau.
Estar	Onderdeel voor meisjes en jongens van 8-11 jaar, gericht op gemengd spelen.
Esta's	Leden van een Estar.
Explorers	Verzamelnaam voor Rowans, Sherpa's, Matrozen ter Wilde Vaart en Astronauten. Deze vormen de leeftijdsgroep 14-17 jaar.
grondslagen	De drie elementen waarop het Scoutingprogramma is gebaseerd: de ideeën van Lord Baden-Powell, de richtlijnen van de twee wereldbonden van Scouting en de Verklaring van de Rechten van het Kind van de Verenigde Naties.
identiteit	Is het beeld dat Scouting Nederland uitdraagt, als jeugd- en jongerenorganisatie. De identiteit van Scouting draait om de begrippen: SAMEN - LEREN - VEELZIJDIG - ACTIEF - PLEZIER HEBBEN.
imago	Is het beeld dat over Scouting Nederland bestaat bij 'buitenstaanders' en dat wordt bepaald door wat mensen van Scouting zien en horen; nu en in het verleden.
jeugdleden	Alle Scoutingleden van 6-21 jaar (met een mogelijke uitloop naar 23 jaar), die geen leid(st)er of bestuurslid zijn.
Jongerentak	Verzamelnaam voor Pivo's en Loodsen. Deze vormen de leeftijdsgroep 17-21 jaar (met een mogelijke uitloop naar 23 jaar).
kader- en bestuursleden	Algemene aanduiding voor Scoutingleden die geen jeuglid zijn.
klanten	Algemene aanduiding voor de mensen waarvoor we activiteiten ontplooiën, zoals de jeugdleden en hun ouders, de leid(st)ers, de bestuursleden en de regiomedewerkers.
leeftijdsgroep	De jeugdleden zijn ingedeeld in vijf leeftijdsgroepen: Bevers (6-8 jaar), Welpen/Esta's/Kabouters (8-11 jaar), Scouts (11-14 jaar), Explorers (14-17 jaar) en de Jongerentak (17-21/23 jaar).

medewerkers module	Vrijwilligers en beroepskrachten die zich inzetten voor Scouting. Een brochure uit de modulenreeks Bestuurswerk binnen Scouting. Deze reeks is gericht op bestuurders bij Scouting Nederland en DLG's die meer doen bij hun groep dan leidinggeven.
NDLG	Afkorting van Niet-Direct Leidinggevend. Dit is een algemene aanduiding voor Scoutingleden die niet-direct leidinggeven aan jeugdleden, zoals bestuursleden, begeleiders, ondersteuners (trainers, organisatoren, adviseurs, voorlichters en dergelijke).
onderdeel	De verschillende onderdelen waaruit een Scoutinggroep bestaat. Deze zijn onderverdeeld naar leeftijd en soms gescheiden naar geslacht en soms gemengd. Zoals een Beverkolonie, Kabouterkring, Welpenhorde, Estar, Padvindsters/Gidsenvendel, Verkennerstroep, Zeeverkennerwacht, Explorersafdeling of Jongerentak. Een andere naam voor onderdeel is speltak.
ondersteuning	Het verzorgen van (beroepsmatige) organisatorische, inhoudelijke en strategische ondersteuning van zelfstandig functionerende teams en personen. Deze hulp bij de taakuitoefening omvat de voorwaardenscheppende zaken en is het geheel van voorzieningen, begeleiding, training, advies, overleg, informatie, materialen en kader- en ledenactiviteiten.
opleiding	Het totale proces van praktijk, training en begeleiding. De opleiding vormt een dwarsverband tussen ondersteuning en begeleiding. Het zorgdragen voor de opleiding (binnen de groep) en het stimuleren tot het volgen van trainingen door een medewerker, behoort tot de verantwoordelijkheid van de (groeps)begeleider.
programma-aanbod regionaal steunpunt	Programma- en activiteitenaanbod van een bepaald onderdeel. Een onderdeel dat professionele ondersteuning biedt aan één of meerdere regio's.
regio-organisator	Medewerker die belast is met het organiseren van spelactiviteiten in de regio.
regioteam	Team waarin organisatoren, trainers en adviseurs samenwerken en gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de ondersteuning van de groepen.
regio-teamcoördinator	Medewerker die belast is met het coördineren en voorzitten van het regioteam.
regiotrainer	Medewerker die zich bezighoudt met één of meerdere van de volgende taken: basis-, kamp- en vervolgcursussen organiseren en uitvoeren en het begeleiden van de stages van de basiscursus.
Scoutingleden	Leden van de vereniging Scouting Nederland.
Scoutingprogramma	De algemene omschrijving van de (spel)visie van Scouting Nederland. Deze is gebaseerd op de grondslagen van Scouting Nederland en geldt voor alle leeftijdsgroepen.
Scouts	Verzamelnaam voor Verkenners, Padvindsters/Gidsen, Zee- en Luchtverkenners. Deze vormen de leeftijdsgroep 11-14 jaar.
Speltak	Ander woord voor onderdeel.
Stam	Oude, maar nog steeds veel gebruikte naam voor de Jongerentak.
technieken en vaardigheden	Start- en vervolgactiviteiten voor een bepaald programma-aanbod.
WEK's	Afgekorte verzamelnaam voor Welpen, Esta's en Kabouters. Deze vormen de leeftijdsgroep 8-11 jaar.

MAATWERK VOOR BESTUURDERS BINNEN SCOUTING

Scouting Nederland houdt de deskundigheid van haar (bestuurs)kader op peil via een trainingstraject met de naam '**Maatwerk**'. 'Maatwerk' staat voor trainingen die **concreet**, **continu** en **dichtbij** zijn.

Kaderleden wordt in het maatwerkplan gevraagd, jaarlijks te kijken waar behoefte is aan (bij)scholing en rondom welk onderwerp. De groepsbegeleider is verantwoordelijk voor het opstellen van zo'n plan. Het **Stafprofiel** is daarbij een hulpmiddel voor de groepsbegeleider om een sterkte/zwakte-analyse te maken rond besturen, programma en training. Het Stafprofiel is verkrijgbaar bij het Infocentrum (tel: 033-4960260).

Het Stafprofiel is een hulpmiddel om op speelse wijze de kwaliteiten en prioriteiten in je groep te meten. Dit inzicht kan leiden tot eigen actie, maar ook tot hulp, advies of ... trainingen. Om vraag en aanbod voor trainingen 'op maat' te kunnen afstemmen, inventariseert de regio jaarlijks op het groepsbegeleidersoverleg de behoefte aan trainingen in relatie tot het spel- en bestuurswerk.

De **trainingsroute** voor bestuurders binnen Scouting bestaat uit een introductie-, een basis-, en een vervolperiode.

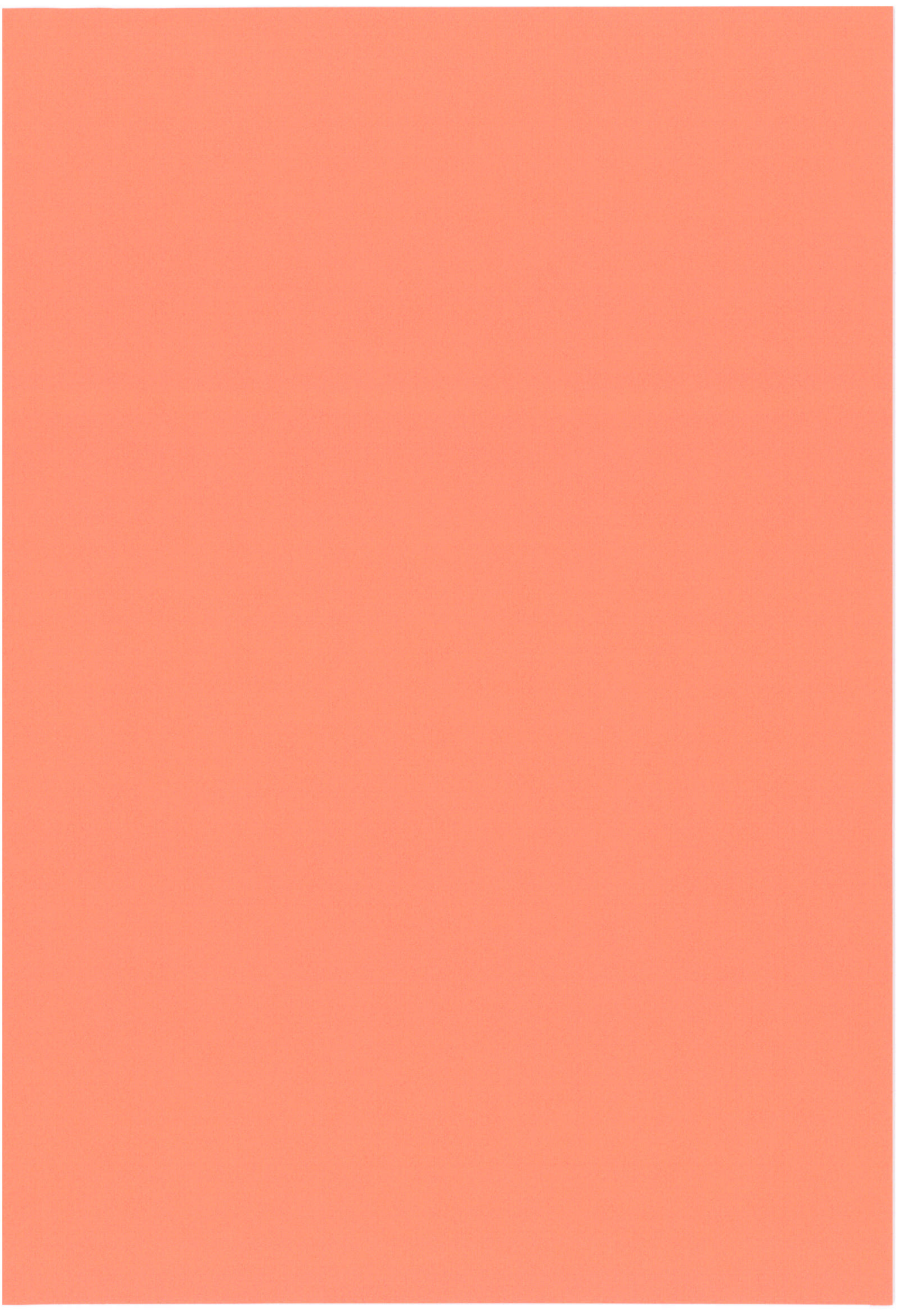
In de **introductieperiode** kunnen nieuwe bestuurders de module Introductie volgen. Deze is bedoeld voor bestuurders die niet bekend zijn met Scouting Nederland.

Van bestuursleden wordt verwacht, dat zij in hun eerste jaar - tijdens de zogeheten **basisperiode** - deelnemen aan een training Besturen, Begeleiden of Organiseren (van grote activiteiten). Afhankelijk van de taak of functie die je hebt, kan je uit één van deze trainingen kiezen.

Tijdens de **vervolperiode** krijgen bestuurders jaarlijks een groot aantal vervoltrainingen aangeboden uit het modulenaanbod voor bestuurders. Deze vervoltrainingen zijn een uitstekende verdieping voor alle bestuurders en zijn nauw afgestemd op de brochurereeks Bestuurswerk binnen Scouting. Op de omslag van deze brochure vind je een overzicht van deze reeks. De brochures zijn te bestellen bij het Infocentrum.

De meeste trainingen voor bestuurders worden door de regio's gegeven. Raadpleeg de cursusplanner van je regio of bel met het Infocentrum.

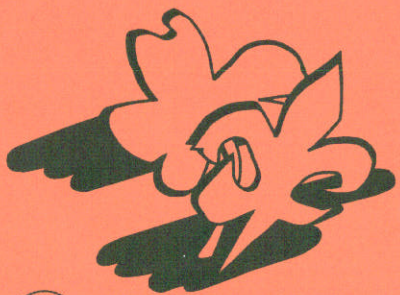
Mochten er binnen Scouting Nederland op een bepaald moment rondom een onderwerp geen trainingen worden gegeven, dan kun je contact opnemen met het Nederlandse Organisatie voor Vrijwilligerswerk in Utrecht (tel: 030-2319844). Dit centrum houdt bij welke trainingen er in Nederland worden gegeven voor het bevorderen van de deskundigheid van vrijwilligers.

De modulenreeks Bestuurswerk binnen Scouting bestaat vooralsnog uit 23 brochures. Deze zijn bedoeld voor bestuurders op groeps- en regioniveau maar ook voor Direct Leidinggevendenden (DLG's) die bij Scouting meer doen dan het (bege)leiden van jeugdleden. De tien modulen die voor DLG's het meest interessant zijn, hebben een stempel en zijn als pakket verkrijgbaar. De brochures bieden je concrete kennis en praktische informatie om je functie(s) bij Scouting goed en met veel plezier te kunnen uitvoeren.

In deze modulenreeks zijn de volgende uitgaven verschenen:

1. INTRODUCTIE	13. MENTORBEGELEIDING
2. BESTUREN	14. COMMUNICATIE EN GESPREKSTECHNIEKEN
3. BEGELEIDEN	15. MARKETING
4. ORGANISEREN VAN ACTIVITEITEN	16. LEDEN- EN KADERWERVING
5. EFFECTIEF VERGADEREN	17. SPONSORING
6. FINANCIËEL BELEID	18. BEHEER EN ONDERHOUD
7. SECRETARIAAT	19. MEDEWERKERSBELEID
8. PR EN VOORLICHTING	20. BOUW EN VERBOUW
9. MATERIAALBEHEER	21. INTIMITEITEN
10. WERK- EN BELEIDSPLAN	22. AANSPRAKELIJKHEID EN VERZEKERINGEN
11. CONFLICTHANTERING	23. FONDSENWERVING

Scouting

• Landelijk servicecentrum Scouting Nederland • Larikslaan 5
• 3833 AM Leusden • Telefoon (033) 496 09 11